

Календар знаменних і пам'ятних дат на 2024 рік

На державному рівні оголошено:

2018-2028 – Десятиліття української мови (Указ Президента України №156/2018 від 31.05.2018 р.)

I. Відомі події в Україні:

- 230 років від дня народження Матезонського Костянтина, українського музичного діяча, реформатора хорового співу на Закарпатті (1794-1858)

Січень

1 - День Святителя Василя Великого.

- **Новорічне свято.** Вважається святковим неробочим днем відповідно до ст. 73 Кодексу законів про працю

- **Всесвітній день миру.** День всесвітніх молитов про мир. Засновано Римським Папою Павлом VI 8 грудня 1967 р.

- 120 років від дня народження **Адамцевича Євгена Олександровича**, українського кобзаря, бандуриста-віртуоза (1904-1972)

- 100 років від дня народження **Кузнецова Гліба Олександровича**, українського військового диригента, педагога, заслуженого діяча мистецтв України (1924-1973)

- 95 років від дня народження **Колодного Соломона Пінхусовича**, українського музикознавця (1929-2007)

- 80 років від дня народження **Стельмашенка Олександра Олександровича**, українського музикознавця, лібретиста (1944)

- 75 років від дня народження **Кушплера Ігоря Федоровича**, українського оперного співака (баритон), педагога, народного артиста України (1949-2012)

- 75 років від дня народження **Тіткіна Віктора Васильовича**, українського співака (баритон), педагога, заслуженого артиста України (1949)

- 75 років від дня народження **Шербула Івана Петровича**, українського актора, композитора, співака, заслуженого артиста України (1949)

- 65 років від дня народження **Бонковської Олександри Богданівни**, української театральної актриси, драматурга, народної артистки України (1959)

- 110 років від дня народження **Збанацького Юрія Оліферовича**, українського прозаїка, драматурга, лауреата Національної премії України імені Т.Г. Шевченка (1914-1994)
- 110 років від дня народження **Кацнельсона Абрама Ісаковича**, українського поета, літературознавця, перекладача, заслуженого діяча мистецтв України (1914-2003)
- 100 років від дня народження **Петра Харитоновича Красюка**, українського поета-сатирика, байкаря, члена Національної спілки письменників України, лауреата Нобелівської премії (1924-2008)
- 105 років від дня народження **Джерома Девіда Селінджера**, американського прозаїка (1919-2010)

2

- 145 років від дня народження **Ступницького Василя Петровича**, українського етнографа, диригента, композитора (1879-1945)
- 145 років від дня народження **Ткаченка Петра Федоровича**, українського кобзаря (1879-1919)
- 100 років від дня народження **Бабуняка Ярослава Ілярійовича**, українського диригента, співака-бандуриста (баритон), громадсько-культурного діяча, заслуженого діяча мистецтв України (1924)
- 80 років від дня народження **Гуцала Віктора Омеляновича**, українського диригента, композитора, народного артиста України, лауреата Національної премії України ім. Т.Г. Шевченка (1944)
- 80 років від дня народження **Велесика Петра Яковича**, українського поета, прозаїка, публіциста, заслуженого журналіста України. На тексти Петра Велесика написано кілька десятків пісень (1944)
- 80 років від дня народження **Кузик Валентини Володимирівни**, українського музикознавця (1944)
- 85 років від дня народження **Греби Василя Михайловича**, прозаїка, публіциста. Народився в с. Залужжя Мукачівського р-ну (1939)

3

- 115 років від дня народження **Сабадиша Петра Євлампійовича**, українського живописця (1909-1994)

4

- **Всесвітній день азбуки Брайля** (Резолюція ООН від 17.12.2018 р.);
- 215 років від дня народження **Луї Брайля**, французького тифлопедагога, винахідника рельєфно-крапкового шрифту для письма й читання незрячих («Доторкнутися до слова», «Ті, хто читає руками» (1809-1852)
- 150 років тому народився чеський композитор та скрипаль **Йозеф Сук** (1874-1935)

- 150 років від дня народження **Бутника Степана Даниловича**, українського живописця і графіка (1874-1952)

5

- 95 років від дня народження **Печенівського Григорія Максимовича**, українського поета, перекладача, автор багатьох українськи романсів та пісень (1929-1982)

6 - Хрещення Господнє. Святе Богоявлення

- 190 років від дня народження **Руданського Степана Васильовича**, українського поета, фольклориста, перекладача античної літератури, лікаря (1834-1873)

- 115 років від дня народження **Білоцького Анатолія Авксентійовича**, українського співака-бандуриста і архітектора (1909-1968)

- 75 років від дня народження **Луківа Миколи Володимировича**, українського поета, заслуженого діяча мистецтв України, автора слів пісні «Росте черешня в мамі на городі», одного з найвідоміших поетів сучасної України, автора тридцяти поетичних книжок, багаторічного головного редактора журналу «Дніпро» (1949)

- 75 років від дня народження **Аладара Адама Євгеновича**, музиканта, громадського діяча. Народився в м. Ужгород (1949)

7 - 90 років від дня народження **Найдука Йосипа Михайловича**, українського актора, композитора, заслуженого артиста України (1934-2015)

- 135 років від дня народження **Рудницького Михайла Івановича**, українського письменника і театрального критика (1889-1975)

- 105 років від дня народження **Сєроухова Степана Івановича**, художника. Жив і працював у м. Ужгороді (1919-2011)

8

- 95 років від дня народження **Шаші Костянтина Григоровича**, українського співака (тенор), педагога, народного артиста України (1929-2021)

- 85 років від дня народження **Карася Петра Прокоповича**, українського поета, прозаїка, заслуженого журналіста України. На вірші Карася композитори написали низку пісень («Козацькому роду нема переводу», «Вкраїно, матінко моя» та ін.) (1939-2019)

- 145 років від дня народження **Васильченка Степана Васильовича**, українського письменника (1879-1932)

- 200 років від дня народження **Вільяма Вілкі Коллінза**, англійського письменника, драматурга (1824-1889)

- 105 років від дня проголошення **Гуцульської Республіки** (1919)

9

- 120 років від дня народження **Богданова Федора Федоровича**, українського композитора, диригента (1904-1981)
- 100 років від дня народження **Параджанова Сергія Йосиповича**, вірменського й українського кінорежисера, сценариста, композитора, народного артиста України, лауреата Національної премії України імені Тараса Шевченка (1924-1990)
- 80 років від дня народження **Джиммі Пейджа** британського гітариста, композитора, автора пісень, продюсера (1944)
- 90 років від дня народження **Василя Івановича Лендела**, прозаїка. Народився в с. Ромочевиця Мукачівського р-ну (1934-1977)

10

- 90 років від дня народження **Кравчука Леоніда Макарівича**, українського політика, державного діяча, першого Президента України, Героя України, лауреата премії Celebrity Awards 2020 у номінації «Людина року» (1934-2022)
- 80 років від дня народження **Вострякова Олександра Андрійовича**, українського співака (лірико-драматичний тенор), педагога, народного артиста України (1944-2023)

11 - **Всесвітній день «дякую»** - свято, яке було започатковано з ініціативи ЮНЕСКО та ООН і покликане нагадати людям про цінність хороших манер

- 75 років від дня народження **Мельникова Володимира Анатолійовича**, українського поета, прозаїка, композитора, заслуженого журналіста України (1949)
- 75 років від дня народження **Дацюка Василя Лаврентійовича**, українського поета-гумориста, прозаїка, перекладача (1949)
- 75 років від дня народження **Беци Василя Михайловича**, заслуженого художника України. Народився в с. Скотарське Воловецького р-ну (1949-2013)

12 - **Тетянин день** - Християнське і народне свято святої мучениці Тетяни. Також цей день вважається святом всіх студентів

- **День українського політв'язня** (Відповідно до статті 2 Загальної декларації прав людини, прийнятої Генеральною Асамблеєю ООН 10 грудня 1948 року; почав відзначатися з ініціативи В'ячеслава Чорновола від 1975 р.)
- 95 років від дня народження **Михайлюка Василя Пилиповича**, українського композитора, диригента, заслуженого працівника культури України (1929-2003)
- 130 років від дня народження **Василя Михайловича Еллана-Блакитного** (справж. – Елланський), українського письменника, громадсько-політичного діяча (1894-1925)

- 75 років від дня народження **Харукі Муакамі**, японського прозаїка, перекладача (1949)

13

- 90 років від дня **встановлення почесних звань народного артиста і народного художника України** (1934)

14

- 110 років від дня народження **Рейнарівича Лева Потаповича**, українського співака (баритон) (1914-1987)

- 100 років від дня народження **М'ястківського Андрія Пилиповича**, українського письменника, перекладача (1924-2003)

15 - 32 роки від дня затвердження Верховною Радою України **Державного Гімну України** – національного гімну на музику Михайла Вербицького (1992)

- **День Вікіпедії**

- 65 років від дня народження **Сікорської Ірини Михайлівни**, українського музикознавця (1959)

- 75-річчя від дня народження **Балажа Керестеня**, закарпатського угорського письменника, педагога, історика-краєзнавця. Народився в с. Нодьберег Берегівського р-ну (1949)

16 - **Всесвітній день «The Beatles» (World Beatles Day)** (Рішення ЮНЕСКО від 2001 р.)

- 145 років від дня народження **Гаджеги Юлія Петровича**, письменника, історика, релігійного діяча. Народився в с. Руське Поле Тячівського р-ну (1879-1947)

17

- 110 років від дня народження **Козакова Георгія Миколайовича**, українського домбриста, заслуженого діяча мистецтв України (1914-1997)

- 105 років від дня народження **Івана Ірлявського** (Івана Івановича Рошка), поета. Народився в с. Ірлява Ужгородського р-ну (1919-1942)

18

- 190 років від дня народження **Антоновича Володимира Боніфатійовича**, українського історика, археолога, етнографа та археографа (1834-1908)

- 75 років від дня народження **Невінчаної Тамари Сергіївни**, українського музикознавця, музично-громадського діяча (1949)

- 160 років від дня народження **Івана Сидоровича Їжакевича**, українського живописця, графіка, іконописця, народного художника України (1864-1962)

- 335 років від дня народження **Шарля Монтеск'є**, французького просвітителя, письменника, правознавця (1689-1755)

- 75 років від дня народження **Яноша Рейті**, художника, графіка, дизайнера. Народився в м. Іршава (1949)

19

- 100 років від дня народження **Іванова Перекопа Гавриловича** (справж. – Едуард Капон), українського співака-бандуриста і педагога (1924-1973)

- 215 років від дня народження **Едгара Аллана По**, американського прозаїка, поета (1809-1849)

20 - День вшанування захисників Донецького аеропорту в Україні (Наказ М-ва оборони України № 21/24 від 20.01.2022 р.)

- 100 років від дня народження **Іванова Перекопа Гавриловича** (справж. – Едуард Капон), українського співака-бандуриста, педагога (1924-1973)

21 - Міжнародний день обіймів

- 75 років від дня народження **Шумейка Володимира Вікторовича**, українського композитора та педагога (1949)

- 75 років від дня народження **Хіміча Георгія Сергійовича**, українського прозаїка, поета, драматурга, заслуженого журналіста України. Завідував літчастиною закарпатського муздрамтеатру (1949)

- 155 років від часу заснування у м. Харкові художницею М. Д. Раєвською-Івановою **першої в Україні рисувальної школи** (1869)

- 105 років тому Всенародний конгрес угорських русинів в м. Хуст проголосив злуку **Закарпаття з Україною** (1919)

22 - День Соборності України. Відзначається щорічно відповідно до Указу Президента України № 871/2014 від 13.11.2014 р.

- 105 років тому Директорія Української Народної Республіки проголосила на Софіївській площі в Києві **Акт злуки** всіх українських земель (західних і східних) в єдину соборну Українську Державу (1919)

- 78 років від дня утворення Закарпатської області в складі України із центром в Ужгороді (1946)

- 90 років від дня народження **Бойка Анатолія В'ячеславовича**, українського співака (ліричний баритон), заслуженого артиста України (1934-2022)

- 80 років від дня народження **Лабик-Попович Клари Ласлівни**, народної артистки України. Народилася в м. Ужгород. Закінчила Ужгородське музичне училище. Відтоді – солістка Закарпатського народного хору. Народилася в м. Ужгород (1949-2018)

- 80 років від дня народження **Серганюка Юрія Миколайовича**, українського хорового диригента, педагога, громадського діяча, заслуженого працівника культури України (1944)

23

- 140 років від дня народження **Кротевича Євгена Максимовича**, українського письменника, драматурга, педагога (1884-1968)

24 - Міжнародний день освіти (Резолюція ООН від 03. 12. 2018 р.)

- 105 років тому голова Ради народних міністрів УНР В. Чехівський підписав Закон про заснування в Києві Головної книжкової палати, сьогодні це – державна наукова «**Книжкова палата України**» (1919)

- 145 років від дня народження **Людкевича Станіслава Пилиповича**, українського композитора, музикознавця, фольклориста, педагога, народного артиста СРСР, лауреата Національної премії України імені Т.Г. Шевченка (1879-1979)

- 170 років від дня народження **Бутенка Івана Пилиповича**, українського співака (бас) (1854-1891)

- 130 років від дня народження **Стешенка Івана Никифоровича**, українського оперного співака, музиканта (1894-1937)

- 115 років від дня народження **Їжакевича Михайла Івановича**, українського композитора, хіміка-аналітика (1909-1975)

- 90 років від дня народження **Даньшина Анатолія Андрійовича**, українського співака (баритон), лауреата Національної премії України імені Т.Г. Шевченка (1934-1984)

- 70 років від дня народження **Дідик Надії Ярославівни**, художниці. Народилася в м. Стрий Львівської області (1964)

25

- 265 років від дня народження **Роберта Бернса**, шотландського поета, фольклориста (1759-1796)

- 150 років від дня народження **Вільяма Сомерсета Моєма**, англійського письменника, драматурга, критика (1874-1965)

26

- 80 років від дня народження **Пушика Степана Григоровича**, українського письменника, драматурга, фольклориста, літературознавця, педагога, культурного, громадського та політичного діяча, заслуженого діяча мистецтв України, лауреата Національної премії України імені Т.Г. Шевченка (1944-2018)

27 - Міжнародний день пам'яті жертв Голокосту. Відзначається відповідно до рішення Генеральної Асамблеї ООН від 21.11.2005 р.

- 185 років від дня народження **Чубинського Павла Платоновича**, українського фольклориста, етнографа, поета, громадського діяча, автора слів Гімну України (1839-1884)

28 - 32 роки від дня затвердження Верховною Радою України **Державного Прапора України** – національного прапора, що

складається з двох смуг: верхньої – синього кольору, нижньої – жовтого кольору (1992)

- 125 років від дня народження **Яновського Петра Леонідовича**, українського диригента (1899-1977)

- 65-річчя від дня народження **Франциска Павловича Ерфана**, художника-живописця, директора Закарпатського обласного художнього музею ім. Й. Бокшая, члена Угорської академії мистецтв. Народився в м. Ужгород (1959)

29 - День пам'яті Героїв Крут. Відзначається щорічно відповідно до Указу Президента України №15/07 від 15.01.2007 р.

- 100 років від дня народження **Луїджі Ноно**, італійського композитора класичної музики, диригента, музичного педагога, відомого своїм радикальним підходом як у музиці, так і у соціумі (1924-1990)

- 80 років від дня народження **Гданського Володимира Івановича**, українського композитора, диригента, педагога заслуженого артиста України (1944)

- 75 років від дня народження **Птушкіна Володимира Михайловича**, українського композитора, піаніста, педагога, народного артиста України (1949-2023)

- 70 років від дня народження **Дубиківського Михайла Михайловича**, українського співака (тенор), педагога, музичного діяча, заслуженого діяча мистецтв України (1954)

- 65 років від дня народження **Пилипчук Валентини Володимирівни**, української бандуристки, педагога, заслуженого працівника культури України (1959)

- 60 років від дня народження **Ігоря Білика**, співака, композитора, автора пісень, викладача вокалу Мукачівської дитячої школи мистецтв ім. І.Ф. Мартона, члена творчої спілки Асоціації діячів естрадного мистецтва України, заслуженого діяча естрадного мистецтва України. Народився в с. Дернів Кам'яно-Бузького р-ну на Львівщині (1964)

30 - Свято Трьох Святителів: Василя Великого, Іоанна Златоуста, Григорія Богослова

- 160 років від дня народження **Андрейка Дмитра Андрійовича**, українського композитора і хорового диригента (1864-1888)

Лютий

1

- 95 років від дня народження **Копинця Антона Михайловича**, українського письменника, етнографа, журналіста. Народився у с. Імстичово Іршавського р-ну (1929-1980)

2 - Стрітєння Господнє

- 100 років від дня народження **Малишева Юлія Володимировича**, українського музикознавця, заслуженого діяча мистецтв України (1924-2006)

- 75 років від дня народження **Філіпенка Віталія Аркадійовича**, українського композитора, педагога, народного артиста України (1939-2022)

- 75 років від дня народження **Щербака Степана Дмитровича**, українського кобзаря, поета (1949)

- 110 років від дня народження **Басова Якова Олександровича**, українського живописця, графіка (1914-2004)

3

- 110 років від дня народження **Борищенка Віктора Петровича**, українського співака (лірико-драматичний тенор), народного артиста України (1914-1996)

- 120 років від дня народження **Даллапикколи Луиджі**, італійського композитора, піаніста і педагога, піонера додекафонії в Італії (1904-1975)

- 160 років від дня народження **Самійленка Володимира Івановича**, українського поета, драматурга, публіциста, перекладача (1864-1925)

4

- 100 років від дня народження **Калинича Івана Андрійовича**, живописця, графіка, письменника, заслуженого майстра народної творчості України. На вірші Калинича створено понад 30 пісень. Народився в с. Кошельово Хустського р-ну (1924-2004)

- 100 років від дня народження **Гусяк Дарії Юрївни**, політичної діячки, діячки ОУН, зв'язкової Головнокомандувача УПА Романа Шухевича, борчині за незалежність України у ХХ столітті, кавалера ордена княгині Ольги III ступеня (1924-2022)

5

- 90 років від дня народження **Арканової Валентини Федорівни**, української оперної співачки (лірико-колоратурне сопрано), народної артистки України (1934-2013)

- 125 років від дня народження **Лайоша Палоці Горвата**, письменника, журналіста, художника, перекладача, етнографа. Народився в м. Берегово (1899-1974)

6 - **День безпечного інтернету**. Саме в цей день в 1946 р. був запущений перший реально працюючий електронний комп'ютер ENIAC. Відзначається щорічно з 2004 року у вівторок другого тижня лютого

7

- 220 років від дня народження **Маркевича Миколи Андрійовича**, українського історика, етнографа, письменника, фольклориста, композитора, громадсько-культурного діяча (1804-1860)
- 70 років від дня народження **Дітера Гюнтера Болена**, німецького співака, музиканта, музичного продюсера, композитора, засновника та соліста групи «Modern Talking» (1954)

8

- 210 років від дня народження **Белзи Ігоря Федоровича**, українського історика культури, музикознавця, композитора, педагога (1904-1994)
- 85 років від дня народження **Колесник Раїси Самсонівни**, української співачки (лірико-колоратурне сопрано), педагога, народної артистки України (1939)
- 75 років від дня народження **Васильєвої Валентини Борисівни**, української співачки (мецо-сопрано), педагога, народної артистки України (1949)
- 90 років від дня народження **Бабинця Йосипа Михайловича**, живописця, лауреата обласної премії ім. Й. Бокшая та А. Ерделі, заслуженого художника України, члена спілки художників України. Народився в с. Зарічево Перечинського р-ну (1934)

9

- 85 років від дня народження **Курбанова Валерія Біляловича**, українського співака (бас-баритон), режисера, театрознавця, педагога, заслуженого діяча мистецтв України (1939-2009)

12

- 215 років від дня народження **Чарльза Дарвіна**, англійського природодослідника, основоположника еволюційного вчення про історичний розвиток органічного світу (1809-1882)
- 190 років від дня народження **Крालицького Анатолія Федоровича**, українського письменника, педагога, культурного діяча, фольклориста, одного із закарпатських «будителів» другої половини ХІХ ст. Навчався в Ужгородській духовній семінарії. З 1958 р. працював учителем, а з 1869 р. і до кінця життя – ігуменом Мукачівського Свято-Миколаївського монастиря (1834-1894)
- 135 років від дня народження **Алешка Василя Івановича**, українського письменника, драматурга, поета-гумориста. Належав до літературної організації «Плуг», куди входили відомі українські письменники (1889–р. см. невід., не раніше 1942)
- 85-та річниця виборів до **Сойму Карпатської України** (1939)

13

- 120 років від дня народження **Данила Павловича Скоропадського**, українського громадського та політичного діяча (1904-1957)

- 85 років від дня народження **Капустіна Анатолія Трохимовича**, українського оперного співака (тенор), педагога, народного артиста України (1939-2020)

- 140 років від дня народження **Наталії Дмитрівни Полонської-Василенко**, українського історика, археолога, архівіста(1884-1973)

14 - День Святого Валентина.

15 - День вшанування учасників бойових дій на території інших держав. Відзначається щорічно відповідно до Указу Президента України № 180/04 від 11.02. 2004 р.

- 460 років від дня народження **Галілео Галілея**, італійського мислителя, засновника класичної механіки, фізика, астронома, математика, поета, літературного критика (1564-1642)

- 450 років від часу видання у світ першої в Україні друкованої книги «Апостол», виданої Іваном Федоровим у Львові (1574)

- 105 років від дня народження **Сидоренко-Малюкової Тамари Степанівни**, українського композитора, музично-громадського діяча, педагога, заслуженого діяча мистецтв України (1919-2005)

- 70 років від дня народження **Кулик Олени Андріївни**, української співачки (ліричне сопрано), народної артистки України (1954)

- 95 років від дня народження **Мельника Семена Андрійовича**, композитора-аматора. Народився в с. Великий Раковець Іршавського р-ну (1929-1990)

16

- 250 років від дня народження **П'єра Роде**, французького скрипаля, композитора (1774-1830)

- 95 років від дня народження **Йовенко Зої Миколаївни**, української піаністки, педагога (1929)

- 70 років від дня народження **Громцева Валерія Павловича**, українського композитора, музиканта, заслуженого діяча мистецтв України (1949-2020)

17

- 75 років від дня народження **Романенко Олени Вікторівни**, української співачки (меццо-сопрано), педагога, народної артистки України (1949)

- 150 років із дня народження **Щербини Олександра Мойсеевича**, вченого, філолога, тифлолога, філософа, психолога, педагога, засновника української тифлопедагогічної науки (1874-1934)

- 65-річчя від дня народження **Пуги Петра Петровича**, художника-живописця. Народився в м. Мукачево (1954)

19 - День Державного Герба України

- 125 років від дня народження **Паторжинської-Снаги Марфи Хомівни**, української піаністки і педагога, заслуженого діяча мистецтв УРСР (1899-1981)

20 - День вшанування подвигу учасників Революції гідності та увічнення пам'яті Героїв Небесної Сотні. Відзначається щорічно відповідно до Указу Президента України №69/15 від 11.02.2015 р.

- **Всесвітній день соціальної справедливості**. Проголошено Генеральною Асамблеєю ООН 26 листопада 2007 р. Відзначається щороку з 2009 р.

- 135 років від дня народження **Ревуцького Лева (Левка) Миколайовича**, українського композитора, педагога, музичного і громадського діяча, лауреата Національної премії імені Т.Г. Шевченка (1889-1977)

- 180 років від дня народження **Мігая Мункачі** (справжнє ім'я Міхаель фон Ліб), живописця. Народився в м. Мукачево (1844-1900)

- 110 років від дня народження **Керчі Івана Юрійовича**, поета. Народився в с. Стрибачово Мукачівського р-ну (1914-1951)

21 - **Міжнародний день рідної мови**. Проголошено Генеральною конференцією ЮНЕСКО 17.11.1999 р., відзначається щорічно з 2000 року

- 65 років від дня народження **Євгенєвої Марії Василівни**, української бандуристки, педагога, публіциста (1959)

- 105 років від дня народження **Омеляна Дмитровича Балецького** (псевдонім Віщак), поета, прозаїка. Народився в с. Гукливому Воловецького р-ну (1919-1981)

22

- 85 років від дня народження **Топачевського Андрія Олександровича**, українського прозаїка, кінодраматурга. Працював на Закарпатті кореспондентом газети «Колгоспне життя» (1939)

23

- 70 років від дня народження **Ющенка Віктора Андрійовича**, українського політика, державного діяча, третього Президента України, 7-го прем'єр-міністра України, економіста, банкіра, лідера Помаранчевої революції, лауреата Державної премії України в галузі науки й техніки (1954)

- 95 років від дня народження **Івана Михайловича Сопка**, педагога, хормейстера. Працював в Ужгородському музичному училищі. Народився в Доманинцях (нині мікрорайон Ужгорода) (1929-2017)

- 75 років від дня народження **Остафійчук Зінаїди Григорівни**, українського хорового диригента, педагога, заслуженої артистки України (1949)

- 145 років від дня народження **Малевича Казимира Севериновича**, українського художника-авангардиста, педагога, теоретика мистецтва польського походження (1879-1935)

24

- 2 роки з часу російського повномасштабного вторгнення в Україну (2022, четвер, 3:40) – **відкритого воєнного нападу на Україну**

- 90 років від дня народження **Куріна Віктора Миколайовича**, українського і молдавського співака (баритон), педагога, народного артиста України (1934-2005)

- 65 років від дня народження **Горянського Володимира Вікторовича**, українського актора театру і кіно, телеведучого, режисера, народного артиста України (1959)

25

- День народження **Лесі Українки**, видатної української письменниці, перекладачки, фольклористки, культурної діячки (1871-1913)

- 200 років від дня народження **Тарновського Авксентія Івановича**, українського театрального і музичного діяча (1824-після 1881)

26 - День кримського спротиву російській окупації. Таким чином згадуємо та вшановуємо мужність тисяч кримчан, які 26 лютого 2014 року вийшли у Сімферополі на мітинг на підтримку територіальної цілісності України. Війна Росії проти України почалася з Криму. 26 лютого 2020 року Президент України заявив про підписання указу про встановлення 26 лютого в Україні Дня спротиву окупації Автономної Республіки Крим та міста Севастополя як щорічної пам'ятної дати.

- 180 років від дня народження **Зарицького Олександра**, українського та польського піаніста, композитора, диригента, педагога (1834-1895)

- 65 років від дня народження **Шевчук Олени Юріївни**, українського музикознавця (1959)

- 110 років від дня народження **Гайду Івана Васильовича**, художника. Народився в с. Іза Хустського р-ну (1919-1995)

27

- 120 років від дня народження **Смілянського Леоніда Івановича**, українського письменника, літературного критика, драматурга, кіносценариста (1904-1966)

- 80 років від дня народження **Йожефа Желіцкі**, закарпатського угорсько поета, педагога. Народився в с. Геївці Ужгородського р-ну (1949)

У лютому відзначається:

- *105 років від початку діяльності (1919) Української академії наук (УАН), з 1921 р. – Всеукраїнська академія наук (ВУАН), а*

Березень

1

- 80 років від дня народження **Сокола Олександра Вікторовича**, українського музикознавця, композитора, педагога, громадського діяча, заслуженого діяча мистецтв України (1944)
- 70 років від дня народження **Крячка Василя Михайловича**, українського тромбоніста, диригента, педагога, заслуженого діяча мистецтв України (1954)

2

- 200 років від дня народження **Бедржіха Сметани**, чеського композитора, диригента, педагога, піаніста (1824-1884)
- 60 років від дня народження **Фенюка Павла Віталійовича**, українського баяніста, педагога, заслуженого артиста України (1964)
- 200 років від дня народження **Ушинського Костянтина Дмитровича**, українського педагога, правознавця, письменника, громадського діяча, основоположника наукової педагогіки й народної школи (1824 або 03.03.1824, за ін. даними 1823-1871)
- 165 років від дня народження **Шолом-Алейхема** (справж. – Рабинович Соломон Нохумович), єврейського письменника, драматурга (1859-1916)
- 70 років від дня народження **Людмили Василівни Таран**, сучасної української письменниці, літературознавця, журналістки (1954)

3 - Всесвітній день письменника

- 75 років від дня народження **Салія Степана Ілліча**, українського хорового диригента, педагога (1949)

4

- 100 років від дня народження **Бурцевої-Ісиченко Таїсії Миколаївни**, української оперної співачки (сопрано), заслуженої артистки України (1924-1997)
- 75 років від дня народження **Івасюка Володимира Михайловича**, українського композитора, поета, основоположника української естрадної музики, Героя України, лауреата Національної премії імені Т.Г. Шевченка (1949-1979)
- 85 років від дня народження **Шульгіної Валерії Дмитрівни**, українського музикознавця, бібліографа, педагога (1939)

6

- 235 років від дня народження **Брауна Августина Томаса**, польського та українського скрипаля, композитора і диригента (1789-1861)

- 75 років від дня народження **Греська Мирослава Васильовича**, художника-живописця, монументаліста, члена Закарпатської організації Національної спілки художників України з 2004 р. Народився в с. Тязів Тисменицького р-ну Івано-Франківської обл. (1949)

7

- 150 років від дня народження **Рубчака Івана Дем'яновича**, українського драматичного актора і співака (бас) (1874-1952)

- 75 років від дня народження **Гойди Андрія Юрійовича**, художника-графіка. Народився в м. Ужгород (1940-2007)

8 - **Міжнародний день прав жінок і миру**. Відзначається щорічно згідно з рішенням Генеральної Асамблеї ООН від 16.12.1977 р.

- **Міжнародний жіночий день**. Святковий неробочий день в Україні відповідно до ст. 73 Кодексу законів про працю

- 60 років від дня народження **Віднянського Аттіли Йосиповича**, українського та угорського театрального режисера, заслуженого діяча мистецтв України, члена Національної спілки театральних діячів України. Народився в с. Мужієво Берегівського р-ну (1964)

9

- 210 років від дня народження **Тараса Григоровича Шевченка**, українського поета, прозаїка, гравера, етнографа, громадського діяча, національного героя та символу України, діяча українського національного руху, члена Кирило-Мефодіївського братства, однієї з центральних постатей національної культури (1814-1861)

- 25 річчя відкриття пам'ятника **Т.Г. Шевченку** на пл. Народній в м. Ужгород (1999)

- 160 років від дня народження **Пабло де Сарасате**, іспанського скрипаля і композитора (1844-1908)

- 80 років від дня народження **Зорич-Кондрацької Квітки**, українського хорового диригента у Канаді (1944)

10

- 75 років від дня народження **Гнатовської Олени Борисівни**, українського композитора (1949-2007)

11

- 140 років від дня народження **Порфірія Кириловича Батюка**, українського композитора, фольклориста, педагога (1884-1973)

- 75 років від дня народження **Васюти Олега Павловича**, українського музикознавця, заслуженого діяча мистецтв України (1949)

- 60 років від дня народження **Гомельської Юлії Олександрівни**, української композиторки, мистецтвознавця, педагога (1964-2016)

12

- 260 років від дня народження **Відорта Гжегожа** (Григорій Адамович), польського та українського поета, співака-торбаніста (1764-1834)
- 100 років від дня народження **Ворони Івана Йосиповича**, українського хорового диригента, педагога (1924-2013)
- 75 років від дня народження **Ілляшевича Володимира Миколайовича**, українського балалаєчника, диригента, педагога, народного артиста України (1939-2004)
- 75 років від дня народження **Матюхіна Валерія Олександровича**, українського піаніста і диригента, народного артиста України, лауреата Національної премії України імені Тараса Шевченка (1949-2023)
- 110 років від дня народження **Компанієць Лідії Олександрівни**, української поетеси, кінодраматурга, сценариста (1914-2003)
- 80 років від дня народження **Дзись-Войнаровського Миколи Лазаровича**, графіка, лауреата обласної премії ім. Й. Бокшая та А. Ерделі. Живе і працює в м. Мукачево. Народився в м. Шепетівка Хмельницької обл. (1944)

13 - 80 років від дня народження **Маркової Олени Миколаївни**, українського музикознавця, педагога (1944)

14

- 220 років від дня народження **Йоганна Штрауса (батька)**, австрійського композитора, скрипаля і диригента (1804-1849)
- 80 років від дня народження **Мельничука Святослава Филімоновича**, українського музичного діяча, педагога, народного артиста України (1944)
- 145 років від дня народження **Альберта Ейнштейна**, німецького й американського та швейцарського фізика-теоретика, одного з найвизначніших фізиків ХХ століття (1879-1955)
- 125 років від дня народження **Вільшини Остапа** (справж. – Юрій Пилипович Пантелейчук), українського поета, прозаїка, літературного критика. Працював деякий час в Ужгороді, спілкувався з діячами українського руху: Августином Волошиним, Марійкою Підгорянкою та ін. (1899-1924)
- 130 років від дня народження **Єне Фенціка** (угор. Fenczik Jenő), вчителя, публіциста, редактора, голови Товариства ім. Олександра Духновича. Народився в с. Надьторня в Австро-Угорщині (1894-1962)
- 25 років від дня відкриття меморіального парку «Красне Поле» поблизу м. Хуст з нагоди з нагоди 60-річниці **Карпатської України** (1999)

15 - Всесвітній день захисту прав споживачів

- 85 років з часу проголошення незалежності Карпатської України (1939)
- 100 років від дня народження **Глотка Григорія Микитовича**, українського диригента, педагога, заслуженого діяча мистецтв України (1924-2014)
- 70 років від дня народження **Ворлуєва Володимира Миколайовича**, українського хорового диригента, заслуженого діяча мистецтв України (1949)
- 70 років від дня народження **Толошняк Наталії Анатоліївни**, українського музикознавця, педагога (1954)
- 105 років від дня народження **Гойди Михайла Михайловича**, поета. Народився в с. Зняцьово Мукачівського р-ну (1919-1955)

16

- 165 років від дня народження **Петрова Олексія Леонідовича**, відомого дослідника історії Закарпаття. В 1922 році емігрував у Чехословаччину, жив у Празі. Був дійсним членом «Наукового товариства ім. Т.Г. Шевченка» у Львові, почесним членом Товариства ім. А. Духновича (1859-1932)
- 130 років від дня народження **Дарагана, Юрія Юрійовича**, українського поета, представника «празької школи» (1894-1926)

17

- 107 років від дня заснування в Києві **Центральної Ради**, вищого законодавчого органу України (1917)
- 150 років від дня народження **Августина Івановича Волошина**, президента Карпатської України, державного, політичного, церковного та культурного діяча, священника, педагога, журналіста, видавця, Героя України, репресованого, борця за незалежність України у ХХ столітті. Народився в с. Келечин, нині Міжгірського р-ну (1874-1945)
- 125 років від дня народження **Рябова Олексія Пантелеймоновича**, українського композитора, скрипаля, диригента (1899-1955)
- 75 років від дня народження **Маренич Антоніни Олександрівни**, української співачки, народної артистки України (1949)
- 105 років від дня народження **Коломійця Олексія Федотовича**, українського письменника, драматурга, лауреата Національної премії імені Т.Г. Шевченка (1919-1994)

18

- 70 років від дня народження **Гивеля Богдана Петровича**, українського хорового диригента, педагога (1944)

- 120 років від дня народження **Вороного Марка Миколайовича**, українського поета, перекладача, поета доби «Розстріляного відродження» (1904-1937)

- 90 років від дня народження **Ангеліни Андріївни Турак**, педагога, художниці, письменниці. Народилася в м. Ужгород (1934)

19

- 100 років від дня народження **Єременка Костянтина Андрійовича**, українського диригента, піаніста, музикознавця, заслуженого діяча мистецтв України (1924-2005)

- 160 років із дня народження **Липківського Василя** (Константиновича), церковного діяча, педагога, публіциста, першого митрополита Української автокефальної православної церкви, історика, письменника, репресованого (1864-1937)

- 75 років від дня народження **Мошака Юрія Михайловича**, художника-живописця. Народився в с. Раково Перечинського р-ну (1949)

20 - Міжнародний день щастя. Відзначається щорічно відповідно до рішення Генеральної Асамблеї ООН

- 385 років від дня народження **Мазепи Івана Степановича**, українського військового, політичного і державного діяча, гетьмана війська Запорозького, мецената (1639-1709)

- 85 років від дня народження **Микитки Тараса Остаповича**, українського диригента, педагога, народного артиста України (1939)

- 115 років від дня народження **Шандора Ласла Золтановича**, письменника, українського і угорського мистецтвознавця. З 1947 по 1956 рр. – редактор обласного книжково-журнального видавництва в м. Ужгород. Народився в м. Будапешт (1909-1993)

21 - Всесвітній день поезії. Відзначається щорічно відповідно до резолюції 30-ї сесії Генеральної конференції ЮНЕСКО 15.11.1999 р.

- 150 років від дня народження **Носалевича Олександра Модестовича**, українського оперного та камерного співака (бас-баритон), популяризатора українських народних пісень за кордоном, мецената (1874-1959)

- 135 років від дня народження **Корнієвського Олександра Самійловича**, українського бандуриста, майстра музичних інструментів, творця сучасної бандури, художника-оформлювача, репресованого (1889-1988)

- 75 років від дня народження **Петрової Світлани Петрівни**, української бандуристки, народної артистки України (1949)

- 95 років від дня народження **Мушкетика Юрія Михайловича**, українського прозаїка, Героя України, лауреата Національної премії імені Т.Г. Шевченка (1929-2019)

- 255 років від дня народження **Габора Дойки**, поета, католицького священника, викладача угорської гімназії в м. Ужгород. Народився в м. Мішкольц (нині Угорщина) (1769-1796)

22

- 80 років від дня народження **Шубіної Лідії Іванівни**, українського музикознавця, педагога (1944)

23

- 100 років від дня народження **Флиса Володимира Васильовича**, українського музикознавця, композитора, педагога, репресованого (1924-1987)

- 70 років від дня народження **Затіна Анатолія Борисовича**, композитора, піаніста, диригента, педагога. Народився в м. Ужгород (1954)

24 - **Вхід Господній в Єрусалим (Пальмова неділя)** у християн західного обряду

- 120 років від дня народження **Годзяцького** (псевд. – Сніжинський) **Олексія Костянтиновича**, українського композитора, диригента, регента (1904-1979)

25 - **Благовіщення Пресвятої Богородиці**

- 85 років від дня народження **Голінатого Петра Миколайовича**, українського хорового диригента, композитора, педагога, громадського діяча, заслуженого працівника культури України (1939-2020)

- 75 років від дня народження **Шакун Надії Федорівни**, української співачки (сопрано), педагога, заслуженої артистки України (1949)

- 70 років від дня народження **Добронравової Світлани Альбертівни**, української співачки (сопрано), педагога, народної артистки України (1954)

26 - **День Національної гвардії України**. Відзначається щорічно відповідно до Указу Президента України №148/2015 від 18.03.2015 р.

- 100 років від дня народження **Таранця Олександра Михайловича**, українського концертно-камерного співака (ліричний баритон), народного артиста України (1924-1998)

- 85 років від дня народження **Геляс Майї Володимирівни**, заслуженої артистки України. Живе і працює в м. Ужгород. Народилася в м. Воронеж (1939)

27 - Міжнародний день театру. Відзначається щорічно з 1962 року відповідно до рішення IX конгресу Міжнародного інституту театру при ЮНЕСКО

- 205 років від дня народження **Заклинського Олексія Онуфрійовича**, українського поета та композитора, священика (1819-1894)

- 65 років від дня народження **Чайковської Ольги Мирославівни**, викладача циклової комісії «Загальне фортепіано» Ужгородського музичного фахового коледжу імені Д.Є. Задора (1959)

28

- 80 років від дня народження **Соколишин Анастасії Михайлівни**, українського хорового диригента, педагога (1944-1995)

29

- 80 років від дня народження **Глуценка Федора Івановича**, українського диригента, народного артиста України (1944-2017)

30

- 180 років від дня народження **Поля Верлена**, французького поета-символіста (1844-1896)

31 - Світле Христове Воскресіння у християн західного обряду

У березні відзначається

- 85 років боїв стрільців Карпатської Січі за Карпатську Україну (1939)

Квітень

1 - День гумору. Цей день цілком можна віднести до міжнародних, оскільки він з однаковим успіхом відзначається у багатьох країнах світу

- 110 років від дня народження **Веске Тамари Яківни**, української співачки (лірико-драматичне сопрано), педагога, заслуженого діяча мистецтв України (1914-2005)

- 95 років від дня народження **Бартфай Терезії Степанівни**, заслуженої артистки України. У 1946-1984 – солістка Закарпатського народного хору. Народилася в с. Ворочово Перечинського р-ну (1929)

- 95 років від дня народження **Поливанової Галини Анатоліївни**, української співачки (сопрано), педагога, народної артистки України (1929-2020)

- 85 років від дня народження **Смогителя Вадима Володимировича**, українського композитора (1939)

- 85 років від дня народження **Юзюка Івана Семеновича**, українського диригента, педагога, народного артиста України (1939)

- 110 років від дня народження **Веске Тамари Яківни**, української співачки (лірико-драматичне сопрано), педагога, заслуженого діяча мистецтв України (1914-2005)

- 215 років від дня народження **Гоголя Миколи Васильовича**, українського письменника, етнографа, збирача українського фольклору (1809-1852)

- 205-річчя від дня народження **Яноша Ерделі** (угор. Erdélyi János), поета, критика, естета, філософа, збирача фольклору. Народився в м. Малі Капушани комітату Унг (нині Словаччина) (1814-1868)

- 150 років від дня народження **Дюли Ійяса** (Яцик), закарпатського угорського художника, письменника. Народився в м. Ужгород (1874-1943)

- 40 років від дня народження **Кідрука Максима Івановича**, сучасного українського письменника, мандрівника, переможця «Коронації слова 2009» у номінації «Романи» (1984)

2 - **Міжнародний день дитячої книги**. Відзначається у день народження казкаря **Ганса Крістіана Андерсена** (1805-1875)

3

- 85 років від дня народження **Циглика Олега Івановича**, українського хорового диригента, співака (баритон), педагога, заслуженого діяча мистецтв України (1939)

- 80 років від дня народження **Чоловського Петра Михайловича**, українського хорового диригента, баяніста, співака (баритон), педагога, заслуженого працівника культури України (1944-2021)

- 140 років від дня народження **Манзія Володимира Даниловича**, українського оперного режисера, народного артиста УРСР (1884-1954)

4

- 240 років від дня народження **Доленги-Ходаковського Зоріана Яковича** (справж. – Чарноцький Адам Зоріан), польського та українського фольклориста, етнографа, археолога. На території Правобережної України й Західної України зібрав і записав понад 2000 народних пісень – найбільше на той час зібрання в слов'янській фольклористиці (1784-1825)

5

- 77 років від дня заснування **Ужгородського училища культури** (нині перейменовано у **коледж**) (1947)

- 240 років від дня народження **Людвіга Шпора**, німецького скрипаля, композитора, диригента (1784-1859)

- 95 років від дня народження **Жеплинського Богдана Михайловича**, українського бандуриста, заслуженого працівника культури України (1929-2020)

- 95 років від дня народження **Івахненко Лідії Яківни**, українського музикознавця, педагога, журналіста (1929-2019)

- 75 років від дня народження **Мамонова Сергія Олексійовича**, українського композитора, педагога, музично-громадського діяча, заслуженого діяча мистецтв України (1949)

6 - Міжнародний день спорту на благо миру та розвитку

- 120 років від дня народження **Гіндіна Савелія Юхимовича** (Єрухимович), українського композитора (1904-1985)

- 115 років від дня народження **Никифора Григоровича Білокона**, українського поета-гумориста (1909-1975)

7 - Всесвітній день здоров'я. Відзначається щорічно в день набуття чинності Статуту ВООЗ (1948)

- 80 років від дня народження **Володимира Маркіяновича Шашкевича**, українського письменника, народознавця (1839-1885)

- 80 років від дня народження **Буряка (Селиванов) Володимира Дмитровича**, українського прозаїка, поета, педагога (1944-2011)

8

- 150 років від дня народження **Коссака Михайла Андрійовича**, українського композитора, диригента, педагога, музикознавця та педагога, репресованого (1874-1948)

-135 років від дня народження **Євсевського Федора Андрійовича**, українського композитора, хорового диригента, педагога у діаспорі (1889-1969)

- 95 років від дня народження **Туряниці Юрія Дмитровича**, літературознавця, автора книг для дітей, педагога, фольклориста. Народився в с. Кальник Мукачівського р-ну (1929)

- 80 років від дня народження **Дворніченка Віктора Васильовича**, журналіста, редактора, письменника та художника. У 1993 р. заснував одну з перших на Закарпатті приватних газет «Мукачево». Народився в с. Новооленівка Костянтинівського р-ну Донецької обл. (1944)

- 75 років від дня народження **Золтана Мігалья Нодя**, письменника, класика угорської літератури, редактора журналу «Együtt». Народився в с. Велика Бакта Берегівського р-ну (1949)

9

- 230 років від дня народження **Теобальда Бема**, німецького майстра музичних інструментів, композитора та музиканта, винахідника сучасної поперечної флейти (1794-1881)

-130 років від дня народження **Маркевича Олександра Андрійовича**, українського кобзаря, бандуриста (1894-1978)

- 80 років від дня народження **Трофимчука Олександра Павловича**, українського співака (тенор), артиста оперети, педагога, народного артиста України (1944)

10

- 160 років від дня народження **Ежена Д'Альбера**, німецького піаніста і композитора (1864-1932)

- 90 років від дня народження **Жольта Дурко**, угорського композитора (1934-1997)

- 70 років від дня народження **Ковалика Павла Андрійовича**, українського хорового диригента, педагога, заслуженого діяча мистецтв України (1954)

- 100 років від дня народження **Ариповського Віктора Івановича**, вченого-літературознавця, педагога, поета, театрального критика та рецензента творів В. Ладижця, В. Вовчка, Ю. Гойди, М. Томчанія, І. Чендея. Народився в м. Богучар Воронежської обл. (1924-2015)

11

- 170 років від дня народження **Аладара Дьєрдья** (угор. György Aladár), письменника, журналіста, який переклав на угорську мову «Мертві душі» М. Гоголя. Народився в м. Хуст (1844-1906)

12 - Всесвітній день авіації та космонавтики. Відзначається щорічно за рішенням Міжнародної авіаційної федерації

13

- 145 років від дня народження **Маргуляна Арнольда Евадійовича**, українського диригента (1879-1950)

- 95 років від дня народження **Серебрі Алли (Аліса) Петрівни**, українського хорового диригента, педагога, заслуженого діяча мистецтв України (1929-2022)

- 90 років від дня народження **Бодака Ярослава Антоновича**, українського фольклориста, музикознавця, педагога (1934-2016)

- 90 років від дня народження **Бучинської Олени Григорівни**, української скрипачки (1934-1992)

14

- 100 років від дня народження **Харченко Марії Федорівни**, української співачки, актриси Закарпатського українського музично-драматичного театру ім. братів Ю.-А. та Є. Шерегіїв, народної артистки України. Навчалася в Ужгородському музичному коледжі. Народилася в с. Нова Буда Черкаської обл. (1924-2016)

- 80 років від дня народження **Голуба Володимира Семеновича**, українського актора, співака, заслуженого працівника культури України (1944-2020)

- 70 років від дня народження **Чепелюка Василя Адамовича**, українського співака (тенор), народного артиста України (1954)
- 80 років від дня народження **Михайла Михайловича Михайлюка**, скульптора, лауреата обласної премії ім. Й. Бокшая та А. Ерделі. Живе і працює в м. Ужгород. Народився в с. Пашутинці Красилівського р-ну Хмельницької обл. (1944)

15

- 110 років від дня народження **Вадима Кириловича Стеценка**, українського скрипаля, композитора, музикознавця, педагога, одного із засновників української скрипкової школи (1914-1984)

16

- 85 років від дня народження **Михайла Михайловича Керецмана**, члена Національної Ліги українських композиторів, заслуженого працівника культури України. Навчався та працював в Ужгородському музичному училищі. Народився в м. Перечин (1939)
- 180 років від дня народження **Анатолія Франса**, французького письменника, лауреата Нобелівської премії (1844-1924)
- 135 років від дня народження **Чарлі Чапліна**, легендарного англійського та американського кіноактора і кінорежисера, одного із найкращих коміків в історії світового кіно (1889-1977)

17

- 295 років від дня народження **Полторацького Марка Федоровича**, українського співака (баритон), хорового диригента, педагога, музичного діяча (1729-1795)
- 110 років від дня народження **Боголєпова Бориса Валентиновича**, українського хорового диригента, композитора (1914-1991)

18 - Міжнародний день пам'яток і визначних місць

- **День пам'яток історії та культури.** Відзначається щорічно відповідно до Указу Президента України №1062/99 від 23.08.1999 р. у Міжнародний день пам'яток і визначних місць
- 80 років від дня народження **Мельниченко Ірини Андріївни**, української співачки (сопрано), композитора, хорового диригента, педагога, заслуженого діяча мистецтв України (1944)
- 170 років від дня народження **Сумцова Миколи Федоровича**, українського фольклориста, етнографа, літературознавця, педагога, бібліографа (1854-1922)

19

- 60 років від дня народження **Луньова Святослава Ігоревича**, українського композитора, педагога (1964)
- 145 років від дня народження **Бращайка Юлія Михайловича**, політичного і культурного діяча, незмінного голови товариства

«Просвіта» у 20-30-х рр. ХХ ст. Народився в с. Глибокому Ужгородського р-ну (1869-1955)

20 - **День довкілля.** В Україні День навколишнього середовища відзначається щорічно у третю суботу квітня з 1998 року згідно з Указом Президента України «Про День довкілля» № 855/98

- 135 років від дня народження **Яблонського Вільгельма Мар'яновича**, українського трубача і педагога (1889-1977)

- 120 років від дня народження **Нелєппа Георгія Михайловича**, українського та співака (драматичний тенор) (1904-1957)

- 85 роки від дня народження **Алексика Андрія Андрійовича**, оперного співака. Навчався в Ужгородському музичному училищі. Народився в с. Великі Ком'яти нині Виноградівського р-ну (1939)

21

- 140 років від дня народження **Золденка-Круглова** (справж. – Золденко) **Володимира Івановича**, українського співака (баритон) (1884-1971)

- 100 років від дня народження **Червонюка Євгена Івановича**, українського співака (бас) і педагога (1924-1982)

22 - **Міжнародний день Землі.** Відзначається щорічно відповідно до рішення Генеральної Асамблеї ООН від 22.04.2009 р.

- 75 років від дня народження **Івана Дмитровича Поповича**, естрадного співака (баритон) і композитора, народного артиста України, президента Світового об'єднання українських митців, педагога. Народився в с. Осій Іршавського р-ну (1949)

- 100 років від дня народження **Чернявського Георгія Георгійовича**, українського маляра-пейзажиста, народного художника України, лауреата Національної премії України імені Тараса Шевченка (1924-1981)

- 300 років від дня народження **Іммануїла Канта**, німецького філософа, родоначальника класичної німецької філософії (1724-1804)

23 - **День святого Юрія**

- **Всесвітній день книги і авторського права.** Відзначається щорічно відповідно до рішення 28-ї сесії Генеральної конференції ЮНЕСКО від 15.11.1995 р.

- **Всеукраїнський день психолога**

- 460 років від дня народження **Вільяма Шекспіра**, англійського драматурга та поета, гуманіста доби Відродження (1564-1616)

24

- **Міжнародний день солідарності молоді.** Відзначається щорічно з 1957 р. відповідно до рішення Всесвітньої федерації демократичної молоді

- 70 років від дня народження **Андора Тарці** (угор. Tárczy Andor), закарпатського угорського поета, редактора, перекладача. Народився в м. Ужгород (1954)

25

- 65 років від дня народження **Сокача Еміла Петровича**, диригента, народного артиста України. Народився в м. Ужгород (1959)

- 80 років від дня народження **Лагунової Тамари Олексіївни**, української співачки (сопрано), народної артистки України (1944)

- 105 років від дня народження **Горової-Мишанич Марії Андріївни**, поетеси, громадської діячки. Народилася в с. Нижній Студений Міжгірського р-ну (1919)

- 90 років від дня народження **Сухана Юрія Васильовича**, прозаїка. Народився в смт Чинадійово Мукачівського р-ну (1934-1975)

26 - День Чорнобильської трагедії (1986)

- **Міжнародний день пам'яті жертв радіаційних аварій і катастроф**

- 115 років від дня народження **Шутя Василя Кириловича**, українського композитора, диригента, педагога (1899-1982)

- 145 років від дня народження **Гвоздецької** (справж. – Розмисловська) **Олександри Андріївни**, української співачки (сопрано) (1879-1969)

27

- 65 років від дня народження **Левляс Тетяни Василівни**, художниці. Проживає в м. Ужгород. Народилася в м. Макіївка Донецької обл. (1959)

28 - Вхід Господній у Єрусалим (Вербна неділя)

- **Всесвітній день охорони праці**. Відзначається щорічно з 2003 р. з ініціативи Міжнародної організації праці

29 - Міжнародний день танцю. Відзначається з 1982 р. за рішенням ЮНЕСКО

- 115 років від дня народження **Кобринського Миколи Миколайовича**, українського фольклориста та культурно-освітнього діяча (1829-1893)

- 100 років від дня народження **Ганни Черінь** (справж. – Галина Грибінська), української поетеси, прозаїка, літературного критика в еміграції (1924-2016)

- 60 років від дня народження **Грицан Тетяни Василівни** (дів. прізви. Чонка), поетеси. Народилася в с. Вільхівці Тячівського р-ну (1964)

- 65 років від дня народження **Вовчка Василя Івановича**, художника. Народився в с. Нижній Бистрий Хустського р-ну (1959)

30 - Міжнародний день джазу (Ініціатива ЮНЕСКО, з 2012 р.)

У квітні відзначається:

- 10 років із часу початку збройної відсічі сил безпеки та оборони України, а також українських добровольчих формувань російським та проросійським збройним формуванням)

- 230 років тому засновано Ужгородську греко-католицьку учительську семінарію (1794)

- 225 років тому в м. Кошіце видано латиномовну працю І. Базиловича “Короткий нарис фундації Теодора Корятовича” (1799)

Травень

1 - День весни та праці. В Україні святковий неробочий день відповідно до ст. 73 Кодексу законів про працю. Відзначається в 143 країнах світу

- 85 років від дня народження **Гамкала Івана (Ярослав) Дмитровича**, українського диригента і педагога, музикознавця, народного артиста України (1939)

1-2 - Дні міжнародної солідарності трудящих. Відзначається щорічно відповідно до рішення конгресу II Інтернаціоналу 14-21 липня 1889 р. (Париж)

- 85 років від дня народження **Новобранця Івана Яковича**, українського кобзаря, лірника, заслуженого художника України (1939)

- 165 років від дня народження **Джерома Клапки Джерома**, англійського письменника (1859-1927)

3 - Всесвітній день свободи преси. Відзначається щорічно відповідно до рішення Генеральної Асамблеї ООН від 20.12.1993 р.

- **Міжнародний день Сонця**. Відзначається щорічно з 1994 року з ініціативи Міжнародного товариства сонячної енергії

4 - День боротьби з цькуванням – U.N. Anti-Bullying Day (Рекомендації ООН 2012 р. через загрозу епідемії залякування і цькування у школах). У цей день в навчальних закладах рекомендується проводити кампанії – «Година проти ненависті»

- 135 років від дня народження **Донець-Тессейр Марії Едуардівни**, української співачки (колоратурне сопрано), педагога, народної артистки УРСР (1889-1974)

- 100 років від дня народження **Жили Олександри Петрівни**, української оперної співачки (сопрано) (1924-1978)

- 115 років від дня народження **Лінтура Петра Васильовича**, українського фольклориста та літературознавця. З 1953 р. – доцент Ужгородського університету. Зібрав, вивчив та опублікував безцінну фольклорну спадщину Закарпаття. Народився в с. Горонда Мукачівського р-ну (1909-1969)

- 80 років від дня народження **Сяркевича Юрія Івановича**, заслуженого художника України, лауреата обласної премії ім. Й. Бокшая та А. Ерделі. Живе і працює в м. Мукачево. Народився в м. Жовква Львівської обл. (1944)

5 - Світле Христове Воскресіння. Великдень за східним обрядом
Вважається святковим неробочим днем відповідно до ст.73 кодексу законів про працю

- 170 років від дня народження **Лишина (Лишень) Григорія Андрійовича**, українського композитора, музичного і театрального критика (1854-1880)

- 100 років від дня народження **Вітвиновського Володимира Петровича**, українського співака (бас), заслуженого артиста України (1924-1999)

- 85 років від дня народження **Чухрая Олексія Івановича**, українського композитора, педагога, заслуженого діяча мистецтв України (1939)

- 75 років від дня народження **Семчишина Володимира Франковича**, українського хорового диригента, педагога, заслуженого працівника культури України (1949-2017)

- 60 років від дня народження **Беда Віктора Васильовича**, доктора богословських та юридичних наук, професора, академіка. Духовний сан В. В. Беда – архімандрит. Народився в м. Тячів (1964)

6

- 75 років від дня народження **Качали Василя Юрійовича**, гінеколога-хірурга, кандидата медичних наук, завідувача гінекологічного відділення (з 1989) Ужгородської ЦМКЛ, засновника та керівника народного самодіяльного камерного оркестру «**Divertimento**», майстра-скрипаля. Народився в м. Перечин (1949)

- 195 років від дня народження **Носа Степана Даниловича**, українського письменника, етнографа, фольклориста, народного лікаря, громадського діяча (1829-1901)

- 80 років від дня народження **Шолтеса Степана Золтановича**, архітектора, народного художника України. Народився в м. Ужгород (1944)

7

- 175 років від дня народження **Габеля Станіслава Івановича**, українського співака (бас), педагога (1849-1924)

8 - День пам'яті та примирення – пам'ятний день в Україні, відзначається щороку відповідно до Указу Президента України №169/15 від 24.03.2015 р.

- 120 років від дня народження **Кожушного Марка Прокоповича**, українського поета-піснярка, журналіста, репресованого (1904-1938)
- 100 років від дня народження **Мальчицького Семена Йосиповича**, художника-графіка, лауреата обласної премії ім. Й. Бокшая та А. Ерделі. Народився в смт Великий Березний (1924-2005)

8-9

- **Дні пам'яті та примирення, присвячені пам'яті жертв Другої світової війни.** Відзначають щорічно, спираючись на резолюцію Генеральної Асамблеї ООН від 22.11.2004 р.

9 - День перемоги над нацизмом у Другій світовій війні. Державне свято, в Україні відзначається щороку

- **День Європи.** Відзначається щорічно за рішенням, прийнятим лідерами країн-членів ЄС на зустрічі у Мілані у 1985 р. 8 травня 2023 року був підписаний Указ Президента України №266/2023, в якому День Європи в Україні тепер відзначається щороку 9 травня спільно з державами Європейського Союзу.

- 105 років від дня народження **Гордійчука Миколи Максимовича**, українського музикознавця і фольклориста, заслуженого діяча мистецтв УРСР, лауреат премії імені М.В. Лисенка (1919-1995)

- 65 років від дня народження **Рябцевої Ірини Михайлівни**, українського музикознавця, педагога (1959)

- 70 років від дня народження **Кролевця Сергія Павловича**, українського музеєзнавця, громадського діяча, заслуженого працівника культури України (1954)

11

- 160 років від дня народження **Етель Ліліан Войнич**, англійської письменниці ірландського походження, перекладачки (1864-1960)

- 120 років від дня народження **Сальвадора Далі**, іспанського художника, скульптора, гравера, письменника (1904-1989)

12 - Україна стала членом ЮНЕСКО (1954)

- **День Матері** – міжнародне та локальне свято у 85 країнах світу. В Україні – відзначається в другу неділю травня (Указ Президента України № 489/99 від 10. 05. 1999 р.)

- 85 років від дня народження **Чепеленка Віталія Володимировича**, українського композитора, педагога (1939-2017)

- 70 років від дня народження **Петриченка Віктора Вікторовича**, українського хорового диригента, педагога, народного артиста України (1954-2014)

13

- 175 років від дня народження **Панаса Мирного** (справж. – Рудченко Панас Якович), українського письменника, драматурга, культурного та громадського діяча (1849-1920)

- 115 років від дня народження **Гайдабури Михайла Денисовича**, українського письменника (1909-1942)

14 - 65 років від дня народження **Мідянки Петра Миколайовича**, поета і педагога, лауреата Національної премії імені Т.Г. Шевченка. Народився в с. Широкий Луг Тячівського р-ну (1959)

15 - **Міжнародний день сім'ї** (Рішення ООН від 20.09.1993 р.)

- 120 років від дня народження **Орфєєва Серафима Дмитровича**, українського композитора, педагога, музично-громадського діяча (1904-1974)

- 75 років від дня народження **Зайцевої Аїди Набіївни**, українського хорового диригента, педагога, заслуженої артистки України (1949)

16 - **День української вишиванки**. Відзначається у третій четвер травня

- 145 років від дня народження **Гашинської Леоніди Гаврилівни**, російської та української співачки (сопрано) (1879-1951)

- 80 років від дня народження **Біллі Кобема**, американського джазового барабанщика панамського походження, композитора і лідера біг-бенда, педагога, засновника жанру «фьюжн» (1944)

- 60 років від дня народження **Борецької-Грабар Наталії Юстиціанівни**, художниці декоративно-прикладного мистецтва, лауреата обласної премії ім. Й. Бокшая та А. Ерделі. Народилася в м. Ужгород (1964)

17

- 110 років від дня народження **Гвідо Мазанец**, німецького композитора і диригента, автора мюзиклів та оперет (1914-2015)

- 60 років від дня народження **Пруднікової Олени Анатоліївни**, викладача циклової комісії «Теорія музики» Ужгородського музичного фахового коледжу імені Д.Є. Задора (1964)

18 - **Міжнародний день музеїв**. Відзначається щорічно відповідно до рішення XI Генеральної Конференції Міжнародної ради музеїв, яка відбулась у травні 1977 р.

- **День науки**. Відзначається в Україні згідно з Указом Президента (№145/97 від 14.02.1997 р.) щорічно у третю суботу травня

- 110 років від дня народження **Христова Бориса**, болгарського оперного співака (бас) (1914-1993)

19

- 80 років від дня народження **Крутикова Святослава Леонтійовича**, українського композитора, музиканта, художника (1944)

- 85-річчя від дня народження **Яноша Феєша** (угор. Fejes János), вчителя, перекладача. З 1974-1976 рр. – головний редактор угорськомовної редакції Закарпатської обласної державної телерадіокомпанії, з 1976 р. – зав. угорським відділом видавництва «Карпати». Народився в с. Велика Добронь Ужгородського р-ну (1934)

20

- 70 років від дня народження **Підгородської Надії Миколаївни**, викладача-методиста, голови циклової комісії «Спів» Ужгородського музичного фахового коледжу імені Д.Є. Задора, заслуженого працівника культури України, лауреата обласної премії в галузі музичного мистецтва імені Д.Є. Задора (1954)

- 180 років від дня народження **Джо Кокера**, англійського співака (1944-2014)

- 225 років від дня народження **Оноре де Бальзака**, французького прозаїка (1799-1850)

- 180 років від дня народження **Мурашка Миколи Івановича**, українського художника, графіка, історика мистецтва, педагога, громадського діяча (1844-1909)

21 - **Міжнародний день культурного різноманіття в ім'я діалогу та розвитку** (Резолюція ООН 57/249 від 20.12.2002 р.)

- 180 років від дня народження **Анрі Руссо**, французького живописця, музиканта, літератора (1844-1910)

22

- 100 років від дня народження **Шарля Азнавура**, французького шансон'є, поета, композитора, актора (1924-2018)

- 100 років від дня народження **Парсаданяна Едуарда Євгеновича**, українського військового диригента, заслуженого діяча мистецтв України (1914-1992)

- 85 років від дня народження **Жданова Анатолія Івановича**, українського хорового диригента, поета, художника, заслуженого працівника культури України (1939)

- 65 років від дня народження **Василя Васильовича Поповича**, композитора, заслуженого працівника культури України, лауреата обласної премії ім. Д. Задора. Навчався в Ужгородському музичному училищі. Народився в смт Великий Бичків Рахівського р-ну (1959)

- 165 років від дня народження **Артура Конан Дойла**, англійського прозаїка, автора детективних творів (1859-1930)

-145 років від дня народження **Кричевського Федора Григоровича**, українського живописця, педагога, громадського діяча (1879-1947)

23 - **День Героїв в Україні**

24 - День слов'янської писемності й культури. Відзначається щорічно в день вшанування пам'яті святих рівноапостольних **Кирила і Мефодія** відповідно до Указу Президента України №1096/04 від 17.09.2004 р.

- 130 років від дня народження **Стешенка Івана Никифоровича**, українського оперного та концертно-камерного співака (бас-кантанта) (1894-1937)

- 60 років від дня народження **Олега Юрійовича Скрипки**, українського музиканта-мультиінструменталіста, композитора, громадського діяча, лідера гурту «Воплі Відоплясова», заслуженого артиста України (1964)

- 50 років від дня народження **Кріля Мирослава Михайловича**, українського диригента, педагога, музично-громадського діяча, народного артиста України (1974)

25

- 100 років від дня народження **Нижанківського Олега**, українського оперного і концертного співака (баритон) (1924-2004)

- 125 років від дня народження **Дутки Івана Олександровича**, українського співака (баритон), театрального актора і режисера (1899-1940)

- 90 років від дня народження **Маха Петра Петровича**, українського письменника, публіциста, пісняра, заслуженого діяча мистецтв України (1934-2011)

- 85 років від дня народження **Сагайдачного Валерія Михайловича**, українського піаніста, педагога, заслуженого артиста України (1939-2009)

26

- 60 років від дня народження **Зваричук Жанни Йосипівни**, українського хорового диригента, педагога, заслуженого працівника культури України (1964)

- 135-річчя від дня народження **Сидора Білака**, поета, фольклориста. Народився в с. Лисичово Іршавського р-ну (1889-1944)

27

- 120 років від дня народження **Греченка Костянтина Михайловича**, українського хорового диригента і педагога (1904-1981)

- 95 років від дня народження **Іваничука Романа Івановича**, українського письменника, громадського діяча, одного із організаторів Товариства української мови імені Т.Г. Шевченка, лауреата Національної премії імені Т.Г. Шевченка (1929-2016)

- 1130 років від першої згадки про м. **Мукачево** (894)

28

- 245 років від дня народження **Томаса Мора**, англійського поета (1779-1852)

29 - **Міжнародний день миротворців ООН**. В Україні відзначається щорічно відповідно до Указу Президента України №374/03 від 30.04.2003 р.

- 70 років від дня народження **Ярослава Січа**, педагога, поета. Народився в м. Хуст (1954)

30

- 55 років від дня народження **Олашина Василя Васильовича**, художника-скульптора, лауреата обласної премії ім. Й. Бокшая та А. Ерделі. Народився в м. Ужгород (1969)

31 - **Всесвітній день боротьби з тютюнопалінням**. Проводиться за ініціативою Всесвітньої організації охорони здоров'я щорічно

У травні відзначається:

- *35 років від дня заснування Закарпатського Угорського фольклорного фестивалю. Проводиться в м. Чоп (1989)*

Червень

1 - **Міжнародний день захисту дітей**. Проводиться щорічно з 1949 р. відповідно до ухвали Ради Міжнародної демократичної федерації жінок

- **День захисту дітей**. Відзначається в Україні щорічно згідно з Указом Президента України 568/98 від 30.05.1998 р.

- 65 років від дня народження **Чечені Костянтина Анатолійовича**, українського музиканта, мистецтвознавця, педагога, заслуженого діяча мистецтв України (1959)

2

- 65 років від дня народження **Герасименко Оксани Василівни**, українського композитора, бандуристки, педагога, заслуженого діяча мистецтв України (1959)

- 85 років від дня народження **Бровді Івана Васильовича**, народного художника України, скульптора, лауреата обласної премії ім. Й. Бокшая та А. Ерделі. Народився в с. Онок Виноградівського р-ну (1939-2023)

-105 років від дня народження **Тимошенка Юрія (Георгій) Трохимовича** (сценічний псевд. – Тарапунька), українського артиста естради і кіно (1919-1986)

3

- 210 років від дня народження **Холодного** (справж. – Гриценко) **Федора Федоровича**, українського музиканта, бандуриста, кобзаря (бл. 1814 - бл. 1892)

- 75 років від дня народження **Кравченка Олександра Івановича**, українського співака (тенор), педагога, народного артиста України (1949)

- 70 років від дня народження **Зіброва Володимира Миколайовича**, українського диригента, заслуженого діяча мистецтв України (1954)

- 65 років від дня народження **Піроженка Олександра Івановича**, українського музиканта (ударні інструменти), заслуженого працівника культури України (1959)

4 - Міжнародний день безневинних дітей - жертв агресії. День пам'яті дітей, загиблих внаслідок збройної агресії РФ

- 115 років від дня народження **Олександра Єлисейовича Ільченка**, українського письменника (1909-01994)

5 - Всесвітній день охорони навколишнього середовища. Відзначається щорічно відповідно до рішення Генеральної Асамблеї ООН від 15.12.1972 р.

- 95 років від дня народження **Луціва Володимира Гавриловича**, українського співака (тенор) і бандуриста, культурно-громадського діяча у Великій Британії (1929-2019)

6

- 70 років від дня народження **Теличко Тетяни Юріївни**, викладача-методиста циклової комісії «Фортепіано» Ужгородського музичного фахового коледжу імені Д.Є. Задора, лауреата премії імені Д.Є. Задора, заслуженого працівника культури України (1954)

- 130 років від дня народження **Дем'яна Луки Васильовича**, українського письменника, збирача фольклору. Народився в с. Верхні Ворота Воловецького р-ну (1894-1968)

- 425 років від дня народження **Дієго Веласкеса**, іспанського художника (1599-1660)

8

- 180 років від дня народження **Альбрехта Людвіга Карловича**, українського віолончеліста, диригента, композитора, педагога, громадського діяча німецького походження (1844 - після 1898)

- 120 років від дня народження **Балтаровича Володимира Симеоновича**, українського композитора і співака (тенор), лікаря (1904-1968)

9

- 85 років від дня народження **Войнової-Павловської Ольги Петрівни**, української співачки (контральто), народної артистки України, лауреата Національної премії імені Т.Г. Шевченка (1939-2002)

- 85 років від дня народження **Сов'яка Романа Петровича**, українського хорового диригента, композитора, педагога, музикознавця, культурно-громадського діяча (1939-2007)
- 65 років від дня народження **Ковача Павла Павловича**, художника-живописця. Народився в с. Свобода Березівського р-ну (1959)

10

- 125 років від дня народження **Усачова Леоніда Антоновича**, українського композитора, хорового диригента, педагога (1899-1965)
- 70 років від дня народження **Бабака Миколи Пантелеймоновича**, українського живописця, письменника, колекціонера, видавця, народного художника України, лауреата Національної премії України імені Тараса Шевченка (1954)

11

- 160 років від дня народження **Ріхарда Штрауса**, німецького композитора, диригента (1864-1949)
- 100 років від дня народження **Оберюхтіна Михайла Дмитровича**, українського баяніста, педагога, заслуженого діяча мистецтв України (1924-1993)
- 80 років від дня народження **Шерстюка Валентина Панасовича**, українського піаніста, педагога, заслуженого діяча мистецтв України (1944-2019)

12

- 95 років від дня народження **Безано-Пірадової Елеонори Володимирівни**, української піаністки, концертмейстера-аккомпаніатора, народної артистки України (1929-2012)
- 75 років від дня народження **Заболотного Івана Петровича**, українського хорового диригента, педагога, заслуженого діяча мистецтв України (1949)
- 90 років від дня народження **Доробана Івана Васильовича Доробана**, члена Національної спілки художників України і Національної спілки художників Угорщини. Жив і працював в Будапешті й Рахові. Народився в м. Рахів (1934-2015)

13 - Вознесіння Господнє

- 165 років від дня народження **Горського Костянтина Костянтиновича**, українського і польського скрипаля, композитора, педагога, диригента, громадського діяча (1859-1924)
- 115 років від дня народження **Старицького Мирослава**, українського оперного і камерного співака (тенор), педагога, громадського діяча у діаспорі (1909-1969)

- 90 років від дня народження **Губаренка Віталія Сергійовича**, українського композитора, народного артиста України, лауреата Національної премії імені Т.Г. Шевченка (1934-2000)

- 150 років від дня народження **Марка Черемшини** (справж. Іван Юрійович Семанюк), українського письменника, драматурга, перекладача, громадсько-культурного діяча (1874-1927)

14

- 80 років від дня народження **Дацика Миколи Володимировича**, українського хорового диригента, композитора, педагога, заслуженого діяча мистецтв України (1944-2012)

15

- 120 років від дня народження **Таранова Гліба Павловича**, українського композитора, педагога (1904-1989)

- 110 років від дня народження **Андрєвої Олени Федорівни**, українського композитора, музикознавця, педагога (1914-2007)

- 105-річчя від дня народження **Миколи Терентійовича Шаповалова**, поета. Був кореспондентом газети «Молодь України» по Закарпатській обл. Народився в с. Перша Багачка Решетилівського р-ну Полтавської обл. (1919-1982)

16

- 70 років від дня народження **Куркова Георгія Володимировича**, українського піаніста, органіста, диригента, педагога, заслуженого діяча мистецтв України (1954)

- 70 років від дня народження **Пилатюка Ігоря Михайловича**, українського скрипаля, диригента, педагога, культурно-громадського діяча, народного артиста України (1954)

17

- 110 років від дня народження **Жарка Федора Аврамовича**, українського співака-бандуриста, виконавця українських народних дум, збирача фольклору, заслуженого артиста України (1914-1986)

- 100 років від дня народження **Ладжця Володимира Івановича**, поета, прозаїка. Жив і працював в м. Ужгород. На його вірші створили пісні композитори А. Кос-Анатольський, Ю. Рожавська, Б. Фільц. Народився в с. Харківці Старокостянтинівського р-ну Хмельницької обл. (1924-1991)

19

- 95 років від дня народження **Тимохіна Володимира Ілліча**, українського співака (драматичний тенор), педагога, народного артиста України (1929-1999)

20 - Всесвітній день біженців (Резолюція ООН від 2001 р.)

- 60 років від дня народження **Чуприк Етелли Олександрівни**, музиканта-піаністки, народної артистки України. Навчалася в Ужгородському музичному училищі імені Д.Є. Задора. Народилася в м. Виноградів (1964-2019)

22 - День скорботи і вшанування пам'яті жертв війни в Україні. Відзначається щорічно відповідно до Указу Президента України №1245/2000 від 17.11.2000 р.

- 120 років від дня народження **Жупана Йосипа Васильовича**, українського письменника. Народився в с. Бородівка (нині с. Барбово) Мукачівського р-ну (1904-1987)

- 90 років із дня народження **Загребельного Павла Івановича**, актора театру і кіно, театрального режисера, педагога (1934-1997)

- 80 років від дня народження **Фелдеші Петра Андрійовича**, заслуженого художника України, лауреата обласної премії ім. Й. Бокшая та А. Ерделі. Народився в м. Мукачево (1944)

- 65-річчя від дня народження **Тиберія Вілашека**, художника, члена Спілки майстрів народного мистецтва Закарпаття та міського об'єднання художників Мукачево. Народився в м. Мукачево (1959)

23 - День Святої Трійці

- 110 років від дня народження **Чистякова Бориса Ілліча**, українського диригента, народного артиста України (1914-1980)

24 - Різдво Іоанна Хрестителя. Свято Івана Купала

- 100 років від дня народження **Чалого Богдана Йосиповича**, українського дитячого письменника, драматурга, перекладача (1924-2008)

- 90 років від дня перенесення столиці України з Харкова до Києва (1934)

26 - Міжнародний день боротьби зі зловживання наркотиками та їх незаконним обігом - (Резолюція ООН від 7. 12. 1987 р.)

- 85 років від дня народження **Куценка Віталія Даниловича**, українського диригента, заслуженого діяча мистецтв України (1939)

28 - День Конституції України. Відзначається щорічно в день прийняття Верховною Радою України основного Закону України. Святковий неробочий день в Україні відповідно до ст.73 Кодексу Законів про працю

29 - День святих, славних і всехвальних первоверховних апостолів Петра і Павла

- 85 років від дня народження **Козіна Вадима Венедиктовича**, українського скрипаля, педагога, заслуженого діяча мистецтв України (1939-2022)

- 175 років від дня народження **Олени Пчілки** (справж. – Косач Ольга Петрівна), української письменниці, фольклористки, етнографа, редактора-видавця, громадського діяча, мецената (1849-1930)
- 100 років від дня народження **Леонтія Лизака**, релігійного діяча, публіциста. Народився в м. Ужгород (1924-1986)
- 85 років від дня народження **Козіна Вадима Венедиктовича**, українського скрипаля, педагога, заслуженого діяча мистецтв України (1939-2022)
- 75 років від дня народження **Йосипа Роглева**, художника. Народився в м. Мукачєво (1949)
- 30** - День молодіжних та дитячих громадських організацій (Указ Президента України № 599/2008 від 27. 06. 2008 р.; зі змінами № 600/2011 від 24. 05. 2011 р.)
- 200 років від дня народження **Концевича Олександра**, українського оперного співака (бас-баритон), театрального актора (1824-1894)
- 150 років від дня народження **Лосського Володимира Аполлоновича**, українського оперного співака (бас), режисера, педагога (1874-1946)
- 75 років від дня народження **Кравченка Олександра Івановича**, українського співака (тенор), артиста оперети, поета, педагога, народного артиста України (1949-2023)
- 60 років від дня народження **Ковалінаса Миколи Анатолійовича**, українського композитора, музикознавця, педагога, музично-громадського діяча (1964)
- 140 років від дня народження **Ерне Сейпа**, угорського поета, письменника, журналіста, драматурга. Народився в м. Хуст (1884-1953)

У червні відзначається:

- *75-річчя заснування газети “Вісті Ужгородщини”. До 1990 р. часопис мав назву “Вогні комунізму” (1949)*
- *40-річчя заснування Угорського Літературного клубу ім. Дюли Іллеша в м. Берегово (1984)*

Липень

1

- 130 років від дня народження **Волинця Стефана Федоровича**, українського оперного співака (драматичний тенор), репресованого (1894-1938)
- 90 років від дня народження **Саварі Станіслава Віталійовича**, українського піаніста і педагога, народного артиста України (1934)
- 220 років від дня народження **Жорж Санд** (Амандіна Аврора Люсіль

Дюпен), французької письменниці (1804-1876)

2

- 310 років від дня народження **Крістофа Віллібальда Глюка**, австрійського композитора, реформатора опери (1714-1787)
- 75 років від дня народження **Марцинківського Олега Олександровича**, українського естрадного співака (тенор), композитора, педагога, народного артиста України (1949)
- 75 років від дня народження **Білак Лариси Олексіївни**, народної артистки України, громадської діячки. Від 1975 р. – актриса Закарпатського академічного обласного українського музично-драматичного театру ім. братів Ю.-А. та Є. Шерегіїв. Народилася в м. Черкаси (1954)

3

- 170 років від дня народження **Леоша Яначека**, чеського композитора, музикознавця-етнографа і педагога (1854-1928)
- 80 років від дня народження **Нестора Мальчицького**, музиканта, педагога. Народився в м. Мукачево (1944)
- 85 років від дня народження **Бондаренка Івана Єфремовича**, художника, архітектора, автора різноманітних архітектурних проектів в Ужгороді, Мукачеві та інших населених пунктах Закарпаття. Народився в с. Слободище Ілінецького р-ну Вінницької обл. (1939)

4

- 75 років від дня народження **Гагаріної Тамари Миколаївни**, української співачки, заслуженої артистки України (1949)
- 60 років від дня народження **Гофмана Юхима Леонідовича**, українського композитора, есеїста (1964)

6

- 150 років від дня народження **Бокшая Івана Бертолоновича**, композитора, диригента, священника. Народився в м. Хуст (1874-1940)
- 100 років від дня народження **Комарової Інни Омелянівни**, українського музикознавця (1924-2009)
- 50 років від дня народження **Тетяни Іванівни Росул**, кандидата мистецтвознавства, доцента кафедри археології, етнології та музикології Ужгородського національного університету, за сумісництвом викладача-методиста циклової комісії «Теорія музики» Ужгородського музичного фахового коледжу імені Д.Є. Задора, члена Національної спілки композиторів України за наукові статті у галузі дослідження професійної композиторської творчості Закарпаття (1974)

7

- 65 років від дня народження **Стегня Володимира Васильовича**, заслуженого працівника культури України, члена Національної Ліги композиторів України та Національної Всеукраїнської музичної спілки, відмінника освіти України, викладача-методиста по класу баяна та акордеона, голови циклової комісії «Народні інструменти» Ужгородського музичного фахового коледжу імені Д.Є. Задора (1959)
- 155 років від дня народження **Топольницького Генрика Генриковича**, українського композитора, піаніста, музично-громадського діяча (1869-1920)
- 80 років від дня народження **Гайовича Петра Михайловича**, художника-живописця. Народився в с. Данилово Хустського р-ну (1944)
- 140 років від дня народження **Ліона Фейхтвангера**, німецького письменника (1884-1958)

8

- 125 років від дня народження **Петра Міговка**, поета, прозаїка, драматурга. Народився в с. Горбки Виноградівського р-ну (1899-1967)

9

- 85 років від дня народження **Калинця Ігоря Мироновича**, українського письменника, редактора, громадського діяча, політв'язня, лауреата Національної премії України імені Т.Г. Шевченка (1939)

11 - День рівноапостольної княгині Ольги. Велика княгиня увійшла в історію як творець державного життя і культури Київської Русі

- 130 років від дня народження **Сови Петра Петровича**, історика і дослідника Закарпаття, громадсько-політичного діяча. Народився в с. Нові Замки під Комарном (нині Словаччина) (1894-1984)
- 165 років від дня народження **Риба Євгена Августовича**, українського композитора, скрипаля, диригента, педагога (1859-1924)
- 70 років від дня народження **Калиновської Ірини Миколаївни**, української органістки, піаністки, народної артистки України (1954)

12

- 100 років від дня народження **Юхимовича Василя Лукича**, українського поета-пісняра, сценариста, журналіста, заслуженого діяча мистецтв України (1924-2002)
- 90 років від дня народження **Вана Кліберна**, американського піаніста, першого переможця Міжнародного конкурсу імені Чайковського (1934-2013)
- 40 років від дня народження **Коробчука Павла Петровича**,

українського письменника, музиканта, журналіста, автора музичного альбому «НОРОВРО» (1984)

- 140 років від дня народження **Амедео Кліменте Модільяні**, італійського художника, скульптора (1884-1920)

13

- 85 років від дня народження **Богданова Валерія Олександровича**, українського музикознавця, диригента, педагога (1939-2019)

15 - День Української Державності (Указ Президента України № 423/2021 від 24. 08. 2021 р.)

- День хрещення Київської Русі-України. Відзначається щорічно відповідно до Указу Президента України №668/08 від 25.07.2008 р.

- День пам'яті святого рівноапостольного князя **Володимира** – хрестителя Київської Русі

- День українських миротворців. Відзначається щорічно відповідно до постанови ВР України №292 від 21.05.2013 р.

- 85 років від дня народження **Джамагорцян Аліси Варткесівни**, української співачки (мецо-сопрано), педагога, заслуженої артистки України (1939)

- 80 років від дня народження **Чембержі Михайла Івановича**, українського композитора, педагога, науковця, народного артиста України (1944-2018)

- 95 років – найстарішому українському театру музичної комедії – **Харківському академічному театру музичної комедії** (1929)

16 - 34 ріки від дня прийняття Верховною Радою Української РСР Декларації про державний суверенітет України (1990)

- 110 років від дня народження **Томчанія Михайла Івановича**, українського письменника, перекладача. Народився в с. Горяни Ужгородського р-ну (нині в складі м. Ужгород) (1914-1975)

17

- 190 років від дня народження **Едгара Дега**, французького художника, скульптора (1834-1917)

18

- 16 років від дня встановлення на г. Говерла скульптурної композиції «Тризуб» у вигляді стели з мармуру, заввишки три метри, вагою 700 кг. Стелу встановлено на честь 18-річчя прийняття Декларації про державний суверенітет України (2008)

- 85 років від дня народження **Бровді Лариси Олександрівни**, заслуженої художниці України, ткалі, лауреата обласної премії ім. Й. Бокшая та А. Ерделі. Живе і працює в м. Мукачево. Народилася в м. Ашгабад (Туркменія) (1939)

19

- 160 років від дня народження **Еріка Акселя Карлфельдта**, шведського поета, лауреата Нобелівської премії (1864-1931)
- 720 років від дня народження **Франческо Петрарки**, італійського поета, вченого (1304–1374)
- 95 років від дня народження **Процька Петра Миколайовича**, українського хорового диригента, заслуженого діяча мистецтв України (1929-2003)
- 70 років від дня народження **Кривня Михайла Яковича**, українського співака (тенор), педагога, народного артиста України (1954)
- 65 років від дня народження **Дуляби Ольги Володимирівни**, української бандуристки, заслуженого працівника культури України (1959)
- 160 років від дня народження **Еріка Акселя Карлфельдта**, шведського поета, лауреата Нобелівської премії (1864-1931)

20 - День святого Пророка Іллі

- 70 років від дня народження **Крижня Михайла Яковича**, українського співака (тенор), педагога, народного артиста України (1954)
- 720 років від дня народження **Франческо Петрарки**, італійського поета, ученого (1304-1374)

21

- 720 років від дня народження **Ернеста Гемінгвея**, американського прозаїка (1899-1961)
- 115 років від дня народження **Золтана Івановича Шолтеса**, заслуженого художника України. Жив і працював в м. Ужгород. Народився в с. Прикопа (Чехословаччина) (1909-1990)

22

- 180 років від дня народження **Ганицького Тадея Денисовича**, українського скрипаля, композитора, диригента, музично-громадського діяча, педагога (1844-1937)
- 100 років від дня народження **Горчинського Анатолія Аркадійовича**, українського режисера, композитора, співака (баритон), народного артиста України (1924-2007)

23

- 135 років від дня народження **Глушкова Петра Тарасовича**, українського композитора, педагога (1889-1966)
- 70 років від дня народження **Алли Петрівни Кудлай**, української естрадної співачки, народної артистки України (1954)

25 - Успіння святої Анни

- 85 років від дня народження **Бачкая Івана Антоновича**, композитора, педагога. Народився в с. Мала Копаня Виноградівського р-ну (1939-2007)

- 55 років від дня народження **Товта Роберта Йосиповича**, художника-живописця, лауреата обласної премії ім. Й. Бокшая та А. Ерделі. Народився в с. Ботфалва Ужгородського р-ну (1969)

27

- 70 років від дня народження **Домшинського Володимира Васильовича**, українського композитора, аранжувальника, педагога, громадського діяча, заслуженого діяча мистецтв України (1954)

- 200 років від дня народження **Олександра Дюма (сина)**, французького письменника (1824-1895)

- 70 років від дня народження **Сіми-Павлишин Наталії Юрївни**, заслуженого художника України. Народилася в с. Горонглаб (нині с. Дзвінкове) Берегівського р-ну (1954)

28

- 75 років від дня народження **Марії Іванівни Зубанич**, співачки, народної артистки України. Навчалася в Ужгородському музичному училищі ім. Д.Є. Задора. Народилася в смт Великий Березний (1949)

- 120 років від дня народження **Андрущенко Володимира Микитовича**, українського живописця (1904-1977)

- 120 років від дня народження **Овсійчука Володимира Антоновича**, мистецтвознавця, вченого, педагога, лауреата Національної премії України імені Т.Г. Шевченка та академічної премії імені Івана Франка (1924-2016)

- 120 років від дня народження **Андрущенко Володимира Микитовича**, українського живописця (1904-1977)

- 220 років від дня народження **Людвіга Фейєрбаха**, німецького філософа (1804-1872)

29

- 95 років від дня народження **Кобулея Емілія Дмитровича**, піаніста, композитора, музикознавця, педагога. Навчався та працював в Ужгородському музичному училищі ім. Д.Є. Задора. Народився в м. Ужгород (1929-2004)

- 95 років від дня народження **Ельгісера Йосипа Мойсейовича**, українського композитора, піаніста, педагога, музично-громадського діяча, заслуженого діяча мистецтв України (1929-2014)

30

- 110 років із дня народження **Муравського Павла Івановича**, хорового диригента, вченого, педагога, лауреата Національної премії імені Т.Г. Шевченка, Героя України (1914-2014)

- 115 років від дня народження **Сливки Олександра Івановича**, прозаїка, драматурга. Народився в с. Золотарьово Хустського р-ну (1909–2008)

Серпень

1 - Медовий Спас. Маковія

- 135 років від дня народження **Овчаренка Василя Івановича**, українського композитора, педагога, диригента у США (1889-1974)

- 75 років від дня народження **Семешка Анатолія Андрійовича**, українського баяніста, педагога, заслуженого діяча мистецтв України (1949)

- 135 років від дня народження **Заклинського Корнила Романовича**, українського поета, педагога, фольклориста. Найбільш плідний творчий етап у житті Корнила Заклинського припав на роки його перебування в Закарпатті (1889-1966)

2

- 90 років від дня народження **Ільницького Іллі Івановича**, прозаїка, журналіста. Народився в с. Люта Великоберезнянського р-ну (1934-2002)

- 100 років від дня народження **Хмельницького Олександра Анатолійовича**, українського живописця, педагога, народного художника України (1924-1998)

3

- 65 років від дня народження **Мартин Лариси Іванівни**, викладача циклової комісії «Загальне фортепіано» Ужгородського музичного фахового коледжу імені Д.Є. Задора (1959)

- 105 років від дня народження **Продана Петра Степановича**, поета, педагога, заслуженого працівника культури України. Народився в с. Горбки Виноградівського р-ну (1919-2021)

4 - День Повітряних Збройних Сил України (Указ Президента України № 579/2007 від 27. 06. 2007 р.)

- 170 років від дня народження **Заньковецької Марії Костянтинівни** (Адасовської), української актриси, театральної та громадської діячки, провідної зірки українського театру (1854-1934)

- 125 років від дня народження **Антоненка-Давидовича Бориса Дмитровича**, українського письменника, мовознавця (1899-1984)

5

- 180 років від дня народження **Рєпіна Іллі Юхимовича**, українського художника-реаліста з козацького роду, іконописця, скульптора, графіка, педагога, майстра живописного портрету (1844-1930)

- 150 років від дня народження **Бейли Токача**, архітектора, художника. Народився в м. Мукачево (1874-1940)

6 - Преображення Господнє. Яблучний Спас

7

- 205 років від дня народження **Куліша Пантелеймона Олександровича**, українського письменника, історика, перекладача, фольклориста й культурно-освітнього діяча (1819-1897)

- 90 років від дня народження **Яна Пашка**, художника, одного з найбільш неординарних митців-шестидесятників Закарпаття. Народився у м. Великі Порічі (Чехословаччина) (1934-2019)

8

- 200 років від дня народження **Пантелеймона Борковського** (сценіч. ім'я – Леон), українського оперного та камерного співака (бас-профундо) (1824-1911)

- 190 років від дня народження **Федьковича** (Осипа-Домініка Гординського де Федьковича) **Юрія Адальбертовича**, українського поета, прозаїка, драматурга, етнографа-фольклориста, перекладача, громадського діяча (1834-1888)

9

- 60 років від дня народження **Харитонові Віри Федорівни**, української співачки (сопрано), педагога, заслуженої артистки України (1954)

10

- 40 років від дня народження **Любки Дереша** (Любомир Мирославович Дереш), сучасного українського письменника, представника постмодерністської літератури (1984)

12 - День молоді в Україні буде завжди відзначатися 12 серпня з 1 січня 2022 р. згідно з Указом Президента України №333/2021 від 28.07.2021р р.

- 80 років від дня народження **Фрейдліна Яна** (Яків) **Михайловича**, українського композитора (1944)

14

- 135 років від дня народження **Добржинця Іллі Володимировича**, українського скрипаля, диригента, педагога (1889-1960)

- 90 років від дня народження **Катамая Богдана Васильовича**, українського хорового диригента, композитора, педагога, музично-громадського діяча, заслуженого працівника культури України (1934-2018)

15 - Успіння Пресвятої Богородиці

16 - Горіховий Спас

- 150 років від дня народження **Модеста Олександровича Левицького**, українського хорового диригента, співака (баритон), музичного і театрального критика, музично-громадського діяча (1874, за ін. даними 1873-1927)

- 85 років від дня народження **Юсуфова Різи**, українського і кримськотатарського диригента, поета, заслуженого діяча мистецтв України (1939)

- 65 років від дня народження **Коростельова Валерія Валентиновича**, українського піаніста, органіста, педагога (1949)

17

- 140 років від дня народження **Ісаака Прохоровича Мазепи**, українського політичного та державного діяча (1884-1952)

- 85 років від дня народження **Копилової Тетяни Миколаївни**, українського хорового диригента, педагога, заслуженої артистки України (1939)

- 75 років від дня народження **Юзефовича Олексія Миколайовича**, українського хорового диригента, заслуженого діяча мистецтв України (1949)

- 90 років від дня народження **П'єра Рішара** (П'єр Рішар Моріс Шарль Леопольд Дефей), французького кіноактора, режисера, коміка (1934)

18

- 105 років від дня народження **Задора Андрія Євгеновича**, педагога і співака, одного з фундаторів Ужгородського музичного училища ім. Д.Є. Задора. Народився в м. Ужгород (1919-1999)

- 100 років від дня народження **Ліознова Григорія Семеновича**, українського хорового диригента, педагога, заслуженого діяча мистецтв України (1924-2019)

19

- 70 років від дня народження **Шинкарука Володимира Федоровича**, українського поета, прозаїка, композитора, заслуженого працівника культури України (1954-2014)

20

- 130 років від дня народження **Радченка Олександра Марковича**, українського композитора, диригента (1894-1975)

- 105 років від дня народження **Гончаренко Ніни Іванівни**, української співачки (меццо-сопрано), педагога, народної артистки України (1919-1996)

- 95 років від дня народження **Байко Даниїли Яківни**, української співачки, педагога, народної артистки України, лауреата Національної премії імені Т.Г. Шевченка (1929-2019)

- 85 років від дня народження **Шевчука Валерія Олександровича**, українського письменника-шістдесятника, публіциста, сценариста, драматурга, історика, педагога, літературознавця, перекладача, лауреата Національної премії України ім. Т. Г. Шевченка (1939)

21

- 180 років від дня народження **Іскри Наталії Степанівни**, української камерної співачки (сопрано) (1844 - після 1912)

22

- 60 років від дня народження **Сергія Дмитровича Федаки**, педагога, публіциста, письменника, доктора історичних наук, професора кафедри історії України УжНУ. Народився в м. Маріуполь Донецької обл. (1964)

23 - **День Державного Прапора України**. Відзначається щорічно відповідно до Указу Президента України №987/04 від 23.08.2004 р.

- 120 років від дня народження **Рибальченка Всеволода Петровича**, українського композитора, педагога (1904-1988)

- 50 років від дня народження **Жадана Сергія Вікторовича**, українського письменника, перекладача, громадського діяча, фронтмена гуртів «Жадан і Собаки» та «Лінія Маннергейма» (1974)

- 65 років від дня народження **Тетяни Стефанівни Рибар**, поетеси, художниці. Народилася в м. Мукачево (1959)

24 - **День Незалежності України**. Відзначається щорічно як державне загальнонародне свято відповідно до постанови Верховної Ради України №2143-ХІІ від 20.02.1992 р. Вважається святковим неробочим днем відповідно до ст. 73 Кодексу законів про працю

- 130 років від дня народження **Крижанівського Богдана Володимировича**, українського композитора, диригента, педагога, театрального діяча, репресованого (1894-1955)

- 75 років від дня народження **Алжнева Юрія Борисовича**, українського композитора, хорового диригента, піаніста, педагога, заслуженого діяча мистецтв України (1949)

- 75 років від дня народження **Мички Золтана Федоровича**, живописця, народного художника України, лауреата обласної премії ім. Й. Бокшая та А. Ерделі, почесного члена Академії мистецтв України. Народився в м. Мукачево (1949-2017)

25

- 100 років від дня народження **Загребельного Павла Архиповича**, українського письменника, сценариста, драматурга, Героя України, громадського та політичного діяча, лауреата Національної премії України імені Т.Г. Шевченка (1924-2009)

- 75 років від дня народження **Скибинського Яреми Антоновича**, українського диригента, народного артиста України (1949-2009)

26

- 75 років від дня народження **Івана Дмитровича Кліси**, пейзажиста, графіка. Народився в м. Ужгород (1949)

27

- День народження **Івана Яковича Франка**, видатного українського поета, прозаїка, драматурга, літературного критика, публіциста, перекладача, науковця, громадського і політичного діяча (1856-1916)

28

- 135 років від дня народження **Житченка Василя Андрійовича**, українського народного співака-бандуриста (1889-1977)

- 125 років від дня народження **Ольховського Андрія**, українського музикознавця, композитора, педагога у США (1899-1969)

- 275 років від дня народження **Йоганна Вольфганга Гете**, німецького поета, драматурга (1749-1832)

29 - День пам'яті захисників України, які загинули в боротьбі за незалежність, суверенітет і територіальну цілісність країни згідно з Указом Президента України № 621/2019 від 23.09. 2019 р.

- 180 років від дня народження **Нандора (Фердинанда) Плотені**, композитора, піаніста, землевласника. Граф Плотені був одним із найшанованіших скрипалів ХІХ століття. Одні джерела твердять, що він народився у Великих Лазах, куди його батько Йоганн Плотені та мати Емілія Вінтер переїхали, ймовірно, з м. Мукачево за місцем батькової роботи (він був гірничим майстром) (1844-1933)

- 80 років від дня народження **Цехмestрука Андрія Андрійовича**, українського актора і співака, заслуженого артиста України (1944-2009)

31

- 110 років від дня народження **Лялька Михайла Петровича**, прозаїка. Народився в с. Волосянка Великоберезнянського р-ну (1914–1992)

У серпні відзначається:

30-річчя заснування журналу “Hatodik Síp”, форуму закарпатської угорської літератури (1989)

Вересень

1 - День знань. Відзначається з 1984 р.

- 85 років тому розпочалася Друга світова війна (1939)

- 170 років від дня народження **Енгельберта Гумпердінка**, німецького композитора (1854-1921)

- 85 років від дня народження **Савчука Петра Михайловича**, українського хорового диригента, заслуженого артиста України (1939)
- 65 років від дня народження **Лапіної Ірини Іванівни**, української артистки оперети, заслуженої артистки України (1959)

3

- 80 років від дня народження **Бухонської Лариси Володимирівни**, української хорової диригентки, педагога, заслуженого діяча мистецтв України (1944-2021)
- 65 років від дня народження **Дочинця Мирослава Івановича**, письменника, журналіста, видавця, лауреата Національної премії України імені Т.Г. Шевченка. Народився в м. Хуст (1959)
- 160 років від дня народження **Кононенка Мусія Степановича Кононенка**, українського письменника, економіста, громадського діяча, члена Братства тарасівців (1864-1922)

4

- 200 років від дня народження **Антон Брукнера**, австрійського композитора, органіста, педагога (1824-1896)

6

- 90 років від дня народження **Харитонова Бориса Степановича**, українського актора театру і кіно, артиста естради, поета-пісняра, драматурга, режисера, заслуженого артиста України (1934-2018)

7

- 80 років від дня народження **Гайду Ласла Івановича**, живописця, графіка. Народився в м. Ужгород (1944)

8 - Різдво Пресвятої Богородиці

- **Міжнародний день грамотності**. Відзначається в системі ООН щорічно відповідно до рішення 14-ї сесії ЮНЕСКО №141 від 1966 р.

- 160 років від дня народження **Дмитра Володимировича Ахшарумова**, українського музичного діяча, скрипаля, диригента, педагога, громадського діяча (1864-1938)

- 90 років від дня народження **Питера Максвелла Дейвиса**, британського композитора і диригента (1934-2016)

- 60 років від дня народження **Ботвінова Олексія Івановича**, українського піаніста, музично-громадського діяча, народного артиста України (1964)

- 110 років від дня народження **Ключини Павла Юхимовича** (справж. – Ключник), українського поета-байкаря, прозаїка, журналіста, педагога (1914-1972)

9

- 255 років від дня народження **Котляревського Івана Петровича**, українського письменника, театрального і громадського діяча, першого класика нової української літератури (1769-1838)

- 160 років від дня народження **Колесси Івана Михайловича**, українського фольклориста, етнографа, культурного діяча (1864-1898)

- 115 років від дня народження **Пресича Олександра Силовича**, українського диригента (1909-1981)

- 70 років від дня народження **Марії Юрївни Матіко**, художниці, ткалі, лауреата обласної премії ім. Й. Бокшая та А. Ерделі. Народилася в с. Страбичово Мукачівського р-ну (1954)

10 - Міжнародний день пам'яті жертв фашизму. Відзначається щорічно у другу неділю вересня

- 130 років від дня народження **Довженка Олександра Петровича**, українського кінорежисера, письменника, художника, класика світового кінематографа, громадського діяча (1894-1956)

- 90 років від дня народження **Караманова Алемдара Сабітовича**, українського композитора, народного артиста України, лауреата Національної премії України імені Тараса Шевченка (1934-2007)

- 80 років від дня народження **Ясіновського Юрія Павловича**, українського музикознавця, педагога (1944)

11

- 160 років від дня народження **Грабовського Павла Арсеновича**, українського поета, лірика, публіциста, перекладача, поборника національної свободи українців (1864-1902)

- 110 років від дня народження **Фенича Василя Юрійовича**, прозаїка. Народився в с. Ільниця Іршавського р-ну (1914-1949)

13

- 150 років від дня народження **Арнольда Шенберга**, австрійського композитора, диригента, педагога, засновника Нової віденської школи (1874-1951)

- 190 років від дня народження **Анатолія Патрикійовича Свидницького**, українського письменника, фольклориста, етнографа, публіциста, педагога, громадського діяча (1834-1871)

- 130 років від дня народження **Джона Бойтона Прістлі**, англійського письменника, драматурга, театрального режисера (1894-1984)

14 - **Воздвиження Хреста Господнього**

- **День фізичної культури і спорту України**. Відзначається щорічно в другу суботу вересня відповідно до Указу Президента України №340/94 від 29.06.1994 р.

- 100 років від дня народження **Дорогого Семена Васильовича**, українського хорового диригента, педагога, заслуженого діяча мистецтв України (1924-2004)

15 - **Міжнародний день демократії**. Відзначається щорічно відповідно до рішення Генеральної Асамблеї ООН

- 220 років від дня народження **Михайла Олександровича Максимовича**, видатного українського науковця, енциклопедиста, фольклориста, історика, філолога, етнографа, ботаніка, поета, архівознавця та природознавця (1804-1873)

- 235 років від дня народження **Джеймса Фенімора Купера**, американського прозаїка (1789-1851)

- 85 років від дня народження **Золтана Дьорке**, закарпатського угорського поета. Народився в с. Тисянка біля м. Чоп (1939)

17 - **День мучениць Віри, Надії, Любові та матері їх Софії**

- 160 років від дня народження **Коцюбинського Михайла Михайловича**, українського письменника, громадського та культурного діяча, співзасновника підпільного Братства тарасівців (1864-1913)

- 80 років від дня народження **Депо Богдана Володимировича**, українського диригента і педагога, народного артиста України (1944-1992)

18

- 95 років від дня народження **Алли Олександрівни Горської**, української художниці, дисидентки (1929-1970)

19

- 140 років від дня народження **Івана Трухлого**, музиканта, диригента, співака, педагога. На Закарпатті опинився на початку 20-х рр. ХХ ст. разом з групою співаків знаменитої «Української республіканської капели» під орудою О. Кошиця. Жив і працював в м. Ужгород до закінчення Другої світової війни. Народився в с. Згурівка на Полтавщині (1884-1975)

- 75 років від дня народження **Павлінова Сергія Миколайовича**, українського співака (тенор), народного артиста України (1949)

20

- 160 років від дня народження **Ахшарумова Дмитра Володимировича**, українського скрипаля, диригента, педагога (1864-1938)

- 90 років від дня народження **Шапошника Миколи Даниловича**, українського письменника-гумориста, композитора, виконавця козацьких пісень, громадського діяча, заслуженого працівника культури України (1934-2009)

- 150 років від дня народження **Чарльза Едварда Айвза**, американського композитора (1874-1954)

- 90 років від дня народження **Софі Лорен** (Софія Віллані Шіколоне), італійської кіноактриси, нагородженої численними міжнародними нагородами (1934)

- 95 років від дня народження **Івана Олексійовича Світличного**, українського поета, літературознавця, критика, шістдесятника (репресований), лауреата Національної премії України імені Тараса Шевченка (1929-1992)

21 - **Міжнародний день миру**. Відзначається щорічно відповідно до рішення Генеральної Асамблеї ООН

- **День миру**. Відзначається в Україні щорічно відповідно до Указу Президента України №100/02 від 05. 2002 р.

- 165 років від дня народження **Ілки Палмаї**, актриси, примадонни оперети, письменниці. Народилася в м. Ужгород (1859-1945)

- 80 років від дня народження **Телішевського Мар'яна Романовича**, українського хорового диригента, педагога, заслуженого артиста України (1944)

- 70 років від дня народження **Мацялка Івана Олексійовича**, українського естрадного співака (тенор), народного артиста України (1954-2007)

- 240 років від дня народження **Рудиковського Євстасія (Остапа) Петровича**, українського письменника, збирача фольклору й етнографічних матеріалів (1784-1851)

22

- 85 років від дня народження **Костіна** (справж. – Костина) **Олександра Васильовича**, українського композитора, народного артиста України, лауреата Національної премії України імені Т.Г. Шевченка (1939-2022)

23

- 145 років від дня народження **Сениці Павла Івановича**, українського композитора, фольклориста, педагога (1879-1960)

- 125 років від дня народження **Мариківського Євмена Івановича**, українського диригента, педагога (1899-1986)

- 95 років від дня народження **Цицалюка Григорія Никифоровича**, українського композитора, педагога, заслуженого діяча мистецтв України (1929-1995)

- 70 років від дня народження **Антонюк Валентини Геніївни**, української співачки (сопрано), письменниці, мистецтвознавця, публіциста, педагога, народної артистки України (1954)

- 90 років від дня народження **Миколи Миколайовича Ільницького**, українського літературознавця, поета, критика, історика літератури, перекладача (1934)

24

- 130 років від дня народження **Романа Купчинського**, українського поета, прозаїка, журналіста, композитора, громадського діяча (1894-1976)

- 110 років від дня народження **Пануфніка Анджея**, польського композитора, піаніста, диригента і педагога (1914-1991)

- 110 років від дня народження **Дереча Дмитра Григоровича**, українського письменника, перекладача, драматурга (1914-2007)

25

- 220 років від дня народження **Міхала Грабовського**, польського письменника, літературного критика, публіциста, історика, представника «української школи» в польськомовній літературі (1804-1863)

- 70 років від дня народження **Ганзбурга Григорія Ізраїльовича**, українського музикознавця (1954)

26

- 105 років від дня народження **Гринька** (справж. – Гриньков) **Олександра Боніфатійовича**, українського актора, співака (бас), народного артиста України (1919-2013)

27

- 80 років від дня народження **Циполи Гізели Альбертівни**, української оперної співачки, народної артистки СРСР та України. Навчалася в Ужгородському музичному училищі на вокальному відділі у класі Андрія Задора. Народилася в с. Гать Березівського р-ну (1944)

- 135 років від дня народження **Дорошкевича Олександра Костянтиновича** (С. Дорош), українського літературознавця, літературного критика доби Розстріляного відродження, педагога (1889-1946)

28

- 95 років від дня народження **Павличка Дмитра Васильовича**, українського поета і громадського діяча, Героя України, лауреата Національної премії України імені Т. Г. Шевченка (1929-2023)

- 90 років від дня народження **Бріжит Анн-Марі Бардо**, французької кіноактриси, співачки, громадської діячки, активістки руху за права тварин, засновниці фонду захисту тварин Fondation Brigitte Bardot (1934)

- 70 років від дня народження **Рошковича Гната Гнатовича**, живописця, творча біографія якого пов'язана із Закарпаттям. Народився в с. Славковці (Східна Словаччина) (1854-1915)

29 - День пам'яті трагедії Бабиного Яру

- 125 років від дня народження **Скрипчинської Елеонори Павлівни**, українського хорового диригента, педагога (1899-1992)

- 95 років від дня народження **Іконника Віктора Михайловича**, українського хорового диригента, педагога, народного артиста України, лауреата Державної премії УРСР імені Т.Г. Шевченка (1929-2000)

- 158 років від дня народження **Грушевського Михайла Сергійовича**, історика, громадсько-політичного діяча, голови Центральної Ради Української Народної Республіки, автора багатотомної «Історії України-Русі» (1866-1934)

30 - Всеукраїнський день бібліотек

- 100 років від дня народження **Затіної Надії Григорівни**, музиканта, педагога, провідного методиста з сольфеджіо серед дитячих музичних шкіл Закарпаття 50-90 рр. ХХ ст. (1924-2006)

- 115 років від дня народження **Гарапка Івана Івановича**, скульптора і педагога, лауреата обласної премії ім. Й. Бокшая та А. Ерделі. Народився в с. Завидово Мукачівського р-ну (1909–2002)

Перша неділя з вересня - жовтень – відзначається:

- 1131-річчя святкування дня м. Ужгород (893)

Жовтень

1 - Покрова Пресвятої Богородиці

- **День захисників та захисниць України.** Започатковано 14 жовтня 2014 р. Указом Президента України із назвою День захисника України. З 15 р. є державним святом і неробочим днем відповідно до ст. 73 кодексу законів про працю. 14 липня 2021 р. Верховна Рада перейменувала свято на «День захисників і захисниць України»

- **День Українського козацтва.** Відзначається в Україні згідно з Указом Президента України №966/99 від 07. 08. 1999 р. в день свята Покрови Пресвятої Богородиці

- **Міжнародний день музики.** Відзначається за рішенням Міжнародної музичної ради ЮНЕСКО

5 - Всесвітній день учителя. Відзначається щорічно в ознаменування річниці підписання рекомендації ЮНЕСКО та Міжнародної організації праці щодо становища вчителів

- 80 років від дня народження **Свистуна Романа Васильовича**, українського хорового диригента, педагога, композитора (1944)

- 160 років від дня народження **Луї Жанна Люм'єра**, французького вченого, винахідника кінематографа (1864-1948)
- 180 років від дня народження **Фенцика Євгена Андрійовича**, письменника, культурно-громадського діяча. Народився в с. Мартинка (нині Свалявського р-ну) (1844-1903)

6 - День працівників освіти. Відзначається щорічно в першу неділю жовтня відповідно до указу Президента України №513/94 від 11.09. 1994 р.

- 100 років від дня народження **Венедиктова Лева Миколайовича Венедиктова**, українського хорового диригента, педагога, Героя України, лауреата Національної премії України імені Т.Г. Шевченка (1924-2017)

- 100 років від дня народження **Дарди Володимира Івановича**, українського письменника, поета, громадського діяча (1924-1992)

- 100 років з часу відкриття **Київського академічного театру юного глядача на Липках** (1924)

7

- 90 років від дня народження **Кудрявцева Володимира Олексійовича**, українського поета-пісняра, музичного редактора, заслуженого діяча мистецтв України (1934-2014)

- 85 років від дня народження **Матієва Володимира Михайловича**, поета, журналіста. Народився в с. Нижня Рожанка Сколівського р-ну на Львівщині (1939-1985)

8 - День юриста. Відзначається щорічно відповідно до Указу Президента України №1022/97 від 16.09. 1997 р.

- 80 років від дня народження **Поляруша Ігоря Анатолійовича**, українського композитора, заслуженого діяча мистецтв України (1944)

9

- 120 років від дня народження **Бажана Миколи Платоновича**, українського поета, перекладача, культуролога, енциклопедиста, філософа, державного та громадського діяча, лауреата Національної премії України імені Тараса Шевченка (1904-1983)

- 70 років від дня народження **Нещотної Антоніни Григорівни**, української бандуристки, музичного діяча (1944)

10

- 80 років від дня народження **Дуди Мирона Івановича**, українського хорового диригента, педагога, заслуженого діяча мистецтв України (1944-2020)

- 70 років від дня народження **Назар Наталії Юрївни**, українського музикознавця (1954)

- 130 років від дня народження **Петрова Віктора Платоновича** (Домонтовича), українського письменника, філософа, соціального антрополога, літературного критика, археолога, історика, культуролога (1894-1969)

- 70 років від дня народження **Матіко Марії Юрїївни**, українського художника декоративно-прикладного мистецтва (художній текстиль). Народилася в с. Стрибачово Мукачівського р-ну (1954)

11

- 140 років від дня народження **Олексія Чучки**, культурно-освітнього діяча, хормейстера і композитора. Народився в с. Яроч Ужгородського р-ну (1884-1937)

- 125 років від дня народження **Скрипчинської Елеонори Павлівни**, української хорової диригентки, педагога, заслуженого діяча мистецтв України (1899-1992)

12

- 90 років від дня народження **Щербака Юрія Миколайовича**, українського письменника, сценариста, публіциста, політика, діяча екологічного руху, дипломата, лікаря-епідеміолога, голови Комітету з Національної премії України імені Тараса Шевченка (2016-2019) (1934)

13 - **День художника**. Відзначається згідно з Указом Президента України №1132/98 від 09.10. 1998 р. у другу неділю жовтня

14

- 70 років від дня народження **Дяченка Олександра Миколайовича**, українського співака (тенор), народного артиста України (1954)

15

- 180 років від дня народження **Фрідріха Вільгельма Ніцше**, німецького філософа, представника ірраціоналізму (1844-1900)

- 140 років від дня народження **Безщасного Конона Петровича**, українського кобзаря, скрипаля, громадського діяча, репресованого (1884-1967)

16

- 125 років від дня народження **Файнтуха Соломона Овсійовича**, українського композитора і диригента (1899-1985)

- 170 років від дня народження **Оскара Уайльда**, англійського письменника ірландського походження, драматурга, журналіста (1854-1900)

19

- 175 років від дня народження **Казбирюка Андрія Федоровича**, українського музикознавця, педагога, композитора, диригента (1849-1885)

- 175 років від дня народження **Бориса Ілліча Бездольного**, українського письменника, поета, журналіста (1934-2001)
- 170 років від дня народження **Васильківського Сергія Івановича**, українського живописця, пейзажиста, баталіста (1854-1917)

20

- 112 років від дня народження **Дезидерія Євгеновича Задора**, українського піаніста, органіста, диригента, композитора, музикознавця, фольклориста, педагога в Угорщині, Чехословаччині та Україні, заслуженого діяча мистецтв України, фундатора закарпатської композиторської школи, організатора, а згодом і першого директора Ужгородського музичного училища. Народився в м. Ужгород (1912-1985)
- 100 років від дня народження **Завгороднього Георгія Фадійовича**, українського баяніста, композитора, народного артиста України (1924-2011)
- 80 років від дня народження **Мирослава Івановича Шутко**, викладача циклової комісії «Оркестрові струнні інструменти» Ужгородського музичного фахового коледжу імені Д.Є. Задора, заслуженого працівника культури України (1944)
- 85 років від дня народження **Вернигори Леоніда Михайловича**, українського поета, прозаїка, пісняра, публіциста, кіносценариста, заслуженого працівника культури України (1939)
- 85 років від дня народження **Яницького Йосипа Кузьмовича**, українського кобзаря, заслуженого діяча мистецтв України (1939-2022)
- 170 років від дня народження **Жана Ніколя Артюра Рембо**, французького поета-символіста, мандрівника, підприємця (1854-1891)

22

- 85 років від дня народження **Носатого Михайла Дмитровича**, українського бандуриста, диригента, заслуженого працівника культури України (1939)
- 180 років від дня народження **Сари Бернар**, французької акторки, скульпторки, письменниці (1844-1923)

24

- 155 років від дня народження **Радкевич Клавдії**, української драматичної актриси і співачки (мецо-сопрано, альт) (1869-1932)
- 110 років від дня народження **Потапенка Петра Аврамовича**, українського бандуриста, хорового диригента (1914-1999)
- 85 років від дня народження **Дичко Лесі (Людмила) Василівни**, українського композитора, народної артистки України, лауреата Державної премії УРСР ім. Т. Г. Шевченка (1939)

- 75 років від дня народження **Льонка Євгена Олександровича**, українського композитора (1949-2006)

25

- 150 років від дня народження **Богословського Євгена Васильовича**, українського композитора, піаніста, музикознавця, педагога, музичного і громадського діяча (1874-1941)

- 85 років від дня народження **Велі Азіза** (Велієв Аблязіз), українського та кримськотатарського поета-пісняра, прозаїка, публіциста, перекладача, заслуженого діяча мистецтв АРК (1939)

26

- 265 років від дня народження **Левковського Дмитра**, українського поета-чернеця, пісняра, мандрівника (1759-1821)

- 145 років від дня народження **Шарі Федак**, відомої угорської актриси і співачки, одна з найвідоміших примадон свого часу. Народилася в м. Берегово (1879-1955)

- 100 років від дня народження **Боровика Миколи Костянтиновича**, українського музикознавця (1924-2005)

- 70 років від дня народження **Ухача Олександра Михайловича**, старшого викладача циклової комісії «Оркестрові духові та ударні інструменти» Ужгородського музичного фахового коледжу імені Д.Є. Задора, заслуженого працівника культури України (1954)

27 - **День української писемності та мови**. Відзначається в Україні згідно з Указом Президента України №1241/97 від 6.11. 1997 р. в день вшанування пам'яті Преподобного Нестора Літописця. Згідно з Указом Президента України №455/2023 від 28 липня 2023 року, День української писемності та мови тепер відзначається 27 жовтня

- 80 років від дня народження **Загорцева Володимира Миколайовича**, українського композитора-авангардиста, музичного редактора (1944-2010)

28 - **День визволення України від фашистських загарбників**. Відзначається щорічно відповідно до Указу Президента України №836/09 від 20.10. 2009 р.

- **Міжнародний день шкільних бібліотек**. Відзначається щорічно в четвертий понеділок жовтня. Засновник свята – Всесвітня організація ЮНЕСКО. За ініціативою Міжнародної асоціації шкільних бібліотек вперше свято було проведено 1999 р.

- 555 років від дня народження **Еразма Роттердамського**, французького богослова, філософа, поета (1469-1536)

29

- 210 років від дня народження **Головацького Якова Федоровича**, відомого українського мовознавця, фольклориста, етнографа,

історика, поета, педагога, священника УГКЦ, громадського діяча. Значне місце в науковій спадщині Я. Ф. Головацького займає історія та культура Закарпаття (1814-1888)

30

- 110 років від дня народження **Гомоляки, Вадима Борисовича**, українського композитора, заслуженого діяча мистецтв України (1914-1980)

- 105 років від дня народження **Берденникова Михайла Андрійовича**, українського хорового диригента і педагога (1919-1990)

- 80 років від дня народження **Шпортька Віктора Михайловича**, українського співака (тенор), педагога, народного артиста України (1944-2015)

31

- 125 років від дня народження **Слівака Євгена Михайловича**, українського піаніста і педагога (1899–1969)

- 135 років від дня народження **Шульги Івана Миколайовича**, українського художника (1889-1956)

Листопад

2

- 76 років від дня утворення **Закарпатського обласного художнього музею ім. Й. Бокшая** (1948)

- 140 років від дня народження **Єрофєєва Олександра Гавриловича**, українського диригента, педагога, музично-громадського діяча, заслуженого артиста України, фундатора Полтавського оперного театру (1884-1969)

- 100 років від дня народження **Ковача Ігоря Костянтиновича**, українського композитора і педагога, заслуженого діяча мистецтв України (1924-2003)

3

- 165 років від дня народження **Дейші-Сіонницької** (справж. – Сіонницька) **Марії Адріанівни**, української співачки (драматичне сопрано), педагога (1859-1932)

- 120 років від дня народження **Лаптева Костянтина Антоновича**, українського співака (баритон) (1904-1990)

4

- 90 років від дня народження **Муратової Кіри Георгіївни**, українського кінорежисера, лауреата Державної премії імені Олександра Довженка (1934-2018)

- 135 років від дня народження **Бобикевича Остапа Олексійовича**, українського композитора, піаніста (1889-1970)

5

- 100 років від дня народження **Горват Ганни Андріївни**, заслуженого художника України. Народилася в м. Берегово (1924-2005)

6 - Міжнародний день запобігання експлуатації навколишнього середовища під час війни та збройних конфліктів. Відзначається щорічно відповідно до рішення Генеральної Асамблеї ООН від 05. 11. 2001 р.

- 210 років від дня народження **Адольфа Сакса**, бельгійського винахідника музичних інструментів, найбільш відомого винаходом саксофона (1814-1894)

- 75 років від дня народження **Лесюка Дмитра Олексійовича**, українського хорового диригента, педагога (1939)

7

- 125 років від дня народження **Поповича Дмитра Миколайовича**, прозаїка. Народився в с. Онок Виноградівського р-ну (1899-1968)

8 - Собор Архистратига Михаїла

- 155 років від дня народження **Яциневича Якова Михайловича**, українського хорового диригента, композитора і фольклориста (1869-1945)

- 100 років від дня народження **Загрецького Дмитра Станіславовича**, українського хорового диригента (1924-1980)

9 - Всеукраїнський день працівників культури та майстрів народного мистецтва. Відзначається щорічно згідно Указу Президента України від 30.12.2013 р. №717/13 «Про додаткові заходи щодо державної підтримки культури і мистецтва в Україні»

- 70 років від дня народження **Бондаренка Сергія Григоровича**, українського співака (баритон), заслуженого артиста України (1954)

- 135 років від дня народження **Васька Івана Петровича**, поета. Народився в с. Заріччя Іршавського р-ну (1889-1967)

10

- 120 років від дня народження **Вербицької Євгенії Матвіївни**, української співачки (мецо-сопрано) (1904-1965)

- 100 років від дня народження **Башловки Михайла Федоровича**, українського кобзаря (1924-1973)

- 265 років від дня народження **Йоганна Крістофа Фрідріха Шіллера**, німецького поета, драматурга, філософа (1759-1805)

11

- 105 років від дня народження **Березіна** (сценічний псевд. – Штепсель) **Юхима Йосиповича**, українського актора і артиста естради, народного артиста України (1919-2004)

12

- 120 років від дня народження **Остапенка Зіновія Трифоновича**, українського композитора і диригента (1904-1956)
- 115 років від дня народження **Тольби Веніаміна Савелійовича**, українського диригента і педагога, народного артиста України (1909-1984)

13

- 135 років від дня народження **Остапа Вишні** (справж. – Губенко Павло Михайлович), українського письменника-сатирика і гумориста (1889-1956)
- 90 років від дня народження **Крих-Угляр Марії Георгіївни** (Юрїївна), української піаністки, педагога, заслуженого діяча мистецтв України (1934-2020)

15

- 85 років від дня народження **Попичука Дмитра Георгійовича**, українського виконавця на народних інструментах, народного артиста України (1939)

16 - Міжнародний день толерантності. Відзначається в усьому світі з 1995 року за рішенням ЮНЕСКО. Саме цього дня ухвалили Декларацію принципів терпимості

- **Міжнародний день відмови від паління.** Відзначається щорічно в третій четвер листопада в більшості країн світу

- 100 років з часу заснування «**Українського Радіо**» - запуску у Харкові першої в Україні радіостанції (16.11.1924 р. в ефір вийшла перша радіопередача). Українське радіо є першим українським радіомовником, що працює безперервно з 1924 року. Відоме, зокрема, масштабною щорічною акцією, яка об'єднує українців по всьому світу навколо української мови – Всеукраїнським радіодиктантом національної єдності, що відбувається з 2000 року.

- 125 років від дня народження **Левицької** (справж. – Кашко) **Анастасії Зіновіївни**, української актриси, оперної співачки (меццо-сопрано), педагога (1899-1955)

- 65 років від дня народження **Гіги Степана Петровича**, українського естрадного співака, композитора, народного артиста України, члена Національної спілки композиторів України. Навчався в Ужгородському музичному училищі. Народився в с. Білки Іршавського р-ну (1959)

- 130 років від дня народження **Недзельського Євгена Леопольдовича**, вченого, письменника, журналіста, культуролога-карпатознавця. У 1927-1945 рр. проживав в м. Ужгород. Він є автором

близько 200 праць з різних питань культури Закарпаття. Народився в с. Іванівці Сумського повіту Харківської губернії (1894-1961)

17 - Міжнародний день студентів. Встановлений 17 листопада 1946 р. на Всесвітньому конгресі студентів, що відбувся в Празі, в пам'ять чеських студентів-патріотів

- **День студента** Відзначається Щорічно відповідно до Указу Президента України № 659/99 від 16.07. 1999 р.

- 95 років від дня народження **Івана Амбруша**, художника. Народився в с. Соловка Ужгородського р-ну (1929)

18

- 75 років від дня народження **Князевича Петра Михайловича**, українського хорового диригента, педагога, народного артиста України (1949)

19

- 235 років від дня народження **Лучкая Михайла Михайловича**, лінгвіста, фольклориста, історика, релігійного діяча. Народився в с. Великі Лучки Мукачівського р-ну (1789–1843)

20 - Всесвітній день дитини. Відзначається щорічно відповідно до рішення Генеральної Асамблеї ООН від 14.12. 1954 р. 20 листопада Генеральна Асамблея ООН схвалила Декларацію прав дитини

- 75 років від дня народження **Журавльової Ольги Іванівни**, українського музикознавця (1949)

21 - Введення у храм Пресвятої Богородиці

- **День гідності та свободи.** Відзначається щорічно в Україні згідно з Указом Президента України № 872/2014 від 13.11.2014 р. на честь початку цього дня двох революцій: Помаранчевої революції (2004 р.) та Революції Гідності (2013 р.)

- **Всесвітній день філософії.** Свято відзначається в третій четвер листопада, починаючи з 2002 року., за регламентом ЮНЕСКО

- 330 років від дня народження **Вольтера** (Марі Франсуа Аруе), французького письменника, філософа, історика (1694-1778)

22

- 120 років від дня народження **Колодуб Лідії Андріївни**, української оперної і камерної співачки (сопрано), педагога (1904-1993)

- 80 років від дня народження **Менкуш Галини Іванівни**, української бандуристки, педагога, народної артистки України (1944)

23 - День пам'яті жертв голодоморів. Відзначається щорічно у четверту суботу листопада відповідно до Указу Президента України № 1310/98 від 26.11. 1998 р.

- 125 років від дня народження **Скалецького Родіона Андрійовича**, українського композитора, хорового диригента, фольклориста (1899–1984)

-120 років від дня народження **Савицького Романа Януарійовича**, українського самодіяльного композитора, педагога (1904-1974)

24

- 75 років від дня народження **Рогаля Миколи Георгійовича**, художника. Народився в м. Мукачево (1949)

- 70 років від дня народження **Еміра Кустуриці**, сербського кінорежисера боснійського походження (1954)

24

- 300 років від дня народження **Рачинського Андрія Андрійовича**, українського композитора і диригента (1724-1794)

25

- 125 років від дня народження **Йориша Володимира Яковича**, українського композитора і диригента (1899-1945)

27

- 140 років від дня народження **Радзієвського Миколи Івановича**, українського композитора, диригента (1884-1965)

- 135 років від дня народження **Басси Пилипа**, українського хорового диригента, скрипаля, музикознавця, педагога (1889-1961)

- 95 років від дня народження **Воріної Лідії Степанівни**, української бандуристки, педагога, заслуженого працівника культури України (1929-2017)

- 95 років від дня народження **Кікотя Андрія Івановича**, українського співака (бас) (1929-1975)

- 165 років від дня народження **Тіхамера Маргітая** (угор. Margitay Tihamér), закарпатського угорського художника. Народився в с. Jenke комітату Унг (нині Jenkovse) (Словаччина) (1859-1922)

28

- 160 років від дня народження **Гушалеви́ча Євгена Івановича**, українського співака (драматичний тенор) (1864-1907)

- 75 років від дня народження **Поплавського Михайла Михайловича**, українського культуролога, режисера, педагога, громадського діяча, народного артиста України (1949)

- 75 років від дня народження **Редька Віталія Олександровича**, українського диригента, заслуженого діяча мистецтв України (1949)

- 95 років від дня народження **Миколи Гейзовича Шуби**, художника. Народився в м. Мукачево (1929)

29

- 125 років від дня народження **Косинки Григорія Михайловича** (Стрільця), українського прозаїка, перекладача доби Розстріляного відродження (1899-1934)

30 - День апостола Андрія Первозванного

- 90 років від дня народження **Іванченко Раїси Петрівни**, української письменниці, історика (1934)

- 150 років від дня народження **Вінстона Черчилля**, британського політика, державного діяча ХХ ст., письменника, лауреата Нобелівської премії (1874-1965)

Грудень

1 - Всесвітній день боротьби зі СНІДом. Відзначається щорічно з ініціативи ВООЗ відповідно до рішення Генеральної Асамблеї ООН від 27.10. 1988 р.

- 33 роки від дня підтвердження на всенародному референдумі **Акту проголошення незалежності України (1991)**

- 115 років від дня народження **Кос-Анатольського** (справж. – Кос) **Анатолія Йосиповича**, українського композитора, народного артиста України, лауреата Національної премії України імені Т.Г. Шевченка (1909-1983)

- 125 років від дня народження **Криштальського Романа Михайловича**, українського скрипаля і педагога (1899-1963)

2

- 120 років від дня народження **Красовського Андрія Ілліча**, українського письменника (літ. псевдонім – Андрій Грім) (1904-942)

3

- 55 років від дня народження **Петішко-Ковальової Вікторії Петрівни**, викладача циклової комісії «Хорове диригування» Ужгородського музичного фахового коледжу імені Д.Є. Задора (1969)

- 140 років від дня народження **Голоскевича Григорія Костянтиновича**, українського мовознавця, громадського діяча, автора першого «Українського правописного словничка» (1884-1934)

4 - День святої Варвари. Вважається покровителькою жінок, а свято на її честь особливо люблять дівчата. Традиційно у цей день ліпили вареники.

5

- 120 років від дня народження **Дерегуса Михайла Гордійовича**, українського живописця, графіка, лауреата Національної премії України імені Тараса Шевченка (1904-1997)

6 - День Святителя Миколи Чудотворця

- **День Збройних Сил України.** Відзначається відповідно до Постанови Верховної Рада України № 3528-ХІІ від 19.10. 1993 р.
- 90 років від дня народження **Міклоша Балога**, письменника, поета. Народився в смт Королево Виноградівського р-ну (1934)

7

- 80 років від дня народження **Лиховид Оксани Михайлівни** (дів. прізви. Стецик), композитора, музикознавця, педагога, заслуженого діяча мистецтв України. Навчалася та працювала в Ужгородському музичному училищі. Народилася в м. Копичинці Гусятинського р-ну Тернопільської обл. (1944-2014)
- 100 років від дня народження **Деркач Олександри Пилипівни**, української скрипачки, педагога, заслуженого діяча мистецтв України (1924-2004)

8

- 140 років від дня народження **Гнідича Павла Олександровича**, українського фольклориста, етнографа, історика української літератури (1884-1919)
- 140 років від дня народження **Юліяна Опільського** (справжні ім'я та прізвище Юрій Львович Рудницький), українського письменника, майстра історичної прози, філолога, педагога (1884-1937)
- 180 років від дня народження **Еміля Рено**, французького винахідника, художника, популяризатора науки, предтечі анімаційного кіно (1844-1918)
- 80 років від дня народження **Ігната Василя Івановича**, поета. Народився в с. Стеблівка Хустського р-ну (1944-1990)

9-15 - Всеукраїнський тиждень права. Відзначається в Україні згідно з Указом Президента України № 1149/08 від 08.12. 2008 р. щорічно в тиждень, що включає День прав людини, якій відзначається 10 грудня в пам'ять проголошення Генеральною Асамблеєю ООН у 1948 р. «Загальної декларації прав людини»

9 - 76 років із часу прийняття Генеральною асамблеєю ООН **Конвенції про геноцид** (1948)

- **Міжнародний день боротьби з корупцією** (Резолюція ООН від 31.10.2003 р.)

- 155 років від дня народження **Петрушевського Василя Григоровича**, регента, українського хормейстера, композитора, науковця-богослова (1869-після 1927)

10 - **Міжнародний день захисту прав людини.** Відзначається відповідно до резолюції Генеральної Асамблеї ООН від 04.12. 1950 р.

75 років із часу прийняття Генеральною асамблеєю ООН Загальної декларації прав людини (10.12.1948)

- 90 років від дня народження **Золочевського Віктора Никифоровича**, українського музикознавця, педагога (1934-2010)

- 65 років від дня народження **Габора Василя Васильовича**, журналіста, письменника. Народився в с. Олександрівка Хустського р-ну (1959)

11

- 75 років від дня народження **Гужви Олександра Павловича**, українського музикознавця (1949)

12

- 100 років від дня народження **Денисюка Івана Овксентійовича**, українського літературознавця, критика, фольклориста, педагога (1924-2009)

- 60 років від дня народження **Тимка Василя Васильовича**, художника, лауреата обласної премії ім. Й. Бокшая та А. Ерделі. Народився в с. Лінці Ужгородського р-ну (1964)

- 95 років від дня народження англійського драматурга **Джона Осборна** (1929-1994)

13

- 100 років від дня народження **Леоніда (Леонарда) Валентиновича Уральського**, прозаїка, журналіста. Тривалий час жив і працював в м. Ужгород. Автор збірки про заслужених працівників культури України, які присвятили своє життя і свій талант відродженню та піднесенню культури Закарпаття (1924-2000)

14 - День вшанування учасників ліквідації аварії на **Чорнобильській АЕС**. Відзначається щорічно відповідно до Указу Президента України № 945/2006 від 10.10. 2006 р.

- 95 років від дня народження **Радченко Клавдії Павлівни**, української співачки (ліричне сопрано), народної артистки України (1929-1997)

- 65 років від дня народження **Зуєнко Лариси Павлівни**, української співачки (сопрано), заслуженої артистки України (1959)

- 90 років від дня народження **Кохана Василя Івановича**, поета, прозаїка. Народився в с. Обава Мукачівського р-ну (1934-2004)

15

- 185 років від дня народження **Родзянки Андрія Платоновича**, українського піаніста (1839-р. смерті невід.)

- 145 років від дня народження **Левицької Ольги Максиміліанівни**, української актриси, співачки (сопрано) (1879-1925)

- 65 років із дня народження **Грицак Василини Іванівни**, артистки, лауреата обласної премії ім. Ю.-А. та Є. Шерегіїв. Працює в Закарпатському обласному українському музично-драматичному театрі ім. Ю.-А. та Є. Шерегіїв з 1980 р. Народилася в с. Терново Тячівського р-ну (1959)

16

- 110 років від дня народження **Самохваленка Олександра Олександровича**, українського хорового диригента (1914-1977)

- 110 років від дня народження **Петльованого Віталія Івановича**, українського письменника (1914-1989)

17

- 75 років від дня народження **Сметаніна Олександра Володимировича**, українського військового диригента, заслуженого діяча мистецтв України (1949)

18

- 90 років від дня народження **Богачука Олександра Теофіловича**, українського письменника, драматурга, пісняра (1934–1994)

19

- 105 років від дня народження **Різоля Миколи Івановича**, українського баяніста, педагога, композитора, народного артиста України (1919-2007)

- 130 років від дня народження **Пауля Дессау**, німецького композитора і диригента (1894-1979)

- 65 років від дня народження **Матіос Марії Василівни**, української поетеси, прозаїка, публіциста, громадського діяча, заслуженого працівника культури України, лауреата Національної премії України імені Тараса Шевченка (1959)

- 125 років від дня народження **Антала Гідаша** (угор. Nidas Antal), угорського поета, письменника, перекладача, лауреата премії Лайоша Кошута. А. Гідаш переклав угорською мовою 28 творів Т. Шевченка. Українською мовою окремі твори А. Гідаша переклали Л. Первомайський, М. Бажан, С. Голованівський та ін. Народився в м. Геделле (Австро-Угорщина) (1899-1980)

20

- 170 років від дня народження **Барвінської (Любович) Євгенії Максимівни**, української піаністки, хорового диригента, співачки (сопрано), музично-громадського діяча (1854-1913)

- 125 років від дня народження **Пільгука Івана Івановича**, українського письменника, літературознавця, педагога. Дослідник творчості Пантелеймона Куліша, автор історико-біографічних творів про Григорія Сковороду, Марію Заньковецьку, Івана Карпенка-Карого,

Івана Котляревського, Івана Манжуру, Степана Руданського. Автор шкільних підручників з української літератури та праць з методики її викладання (1899-1984)

- 50 років від дня народження **Сліпака Василя Ярославовича**, українського оперного співака (бас-баритон), соліста Паризької національної опери (Франція), учасника Революції Гідності та бойових дій на сході України, воїна-добровольця, волонтера, Героя України (1974-2016)

- 85 років від дня створення **Івано-Франківського академічного обласного українського музично-драматичного театру ім. І. Франка** (1939)

21

- 175 років від дня народження **Гдешинського Петра Семеновича**, українського хорового диригента (1849-1915)

- 150 років від дня народження **Столермана Самуїла Олександровича**, українського диригента (1874-1949)

- 100 років від дня народження **Хуторянського Ігоря Миколайовича**, українського композитора і педагога (1924-1987)

- 450 років від дня народження **Могили Петра Симеоновича**, українського і молдавського церковного та освітнього діяча, мецената (1574-1647)

- 385 років від дня народження **Жана Батиста Расіна**, французького драматурга (1639-1699)

22

- 125 років від дня народження **Горбаня Миколи Васильовича**, українського історика доби Розстріляного відродження, письменника, архівіста (1899-1973)

23

- 100 років від дня народження **Водяного Михайла Григоровича** (справж. – Вассерман), українського актора, співака, театрального режисера, конференсьє, керівника Одеського театру музичної оперети, якому присвоєно його ім'я, народний артист України (1924-1987)

- 85 років від дня народження **Петренка Валерія Яковича**, українського гітариста, композитора, народного артиста України (1939)

- 70 років від дня народження **Копинця Федора Івановича**, українського хорового диригента, мистецтвознавця, співака, педагога, заслуженого артиста України. Народився в с. Білки Іршавського р-ну (1954)

- 110 років від дня народження **Данила Івановича Безуглого**, українського живописця (1914-1977)

24 - Навечір'я Різдва Христового (Різдвяний святвечір)

- 210 років від дня народження **Карпенка Степана (Стецько) Даниловича**, українського письменника, актора, співак, композитора (1814-1886)

- 110 років від дня народження **Цепенди Кирила Яремовича**, українського музичного діяча, диригента (1914-2003)

- 85 років від дня народження **Семененко Людмили Федорівни**, української співачки (сопрано), народної артистки України (1939)

- 75 років від дня народження **Артеменко Людмили Михайлівни**, української естрадної співачки, заслуженої артистки України (1949)

- 60 років від дня народження **Поворозник (Рудник) Надії Михайлівни**, українського хорового диригента, регента, педагога (1964)

- 180 років від дня народження **Желехівського Євгена Ієронімовича**, українського лексикографа, фольклориста, громадського діяча, педагога (1844-1885)

25 - Різдво Христове. Вважається святковим неробочим днем відповідно до ст. 73 Кодексу законів про працю

- 130 років від дня народження **Фоменка Миколи Олександровича**, композитора української, піаніста, музичного критика, педагога (1894-1961)

- 80 років від дня народження **Манолова Василя Дмитровича**, українського співака (бас), заслуженого артиста України (1944)

- 75 років від дня народження **Віленського Костянтина Михайловича**, українського диригента, композитора, класичного та джазового піаніста-віртуоза (1949)

- 140 років від дня народження **Грінченко Насті (Анастасія Борисівна)**, української письменниці, публіциста, перекладача, громадсько-політичного діяча (1884-1908)

- 130 років від дня народження **Добровольського Спиридона Петровича**, українського письменника (1894-1977)

26 - Собор Пресвятої Богородиці

- 70 років від дня народження **Гронського Володимира Петровича**, українського композитора, заслуженого діяча мистецтв України, лауреата Національної премії імені Т.Г. Шевченка (1954)

27

- 130 років від дня народження **Полевського Миколи**, українського піаніста і педагога у США (1894-1969)

28

- 90 років від дня народження **Косіва Михайла Васильовича**, українського літературознавця, письменника, громадського та політичного діяча, заслуженого діяча мистецтв України(1934)

29

- 65 років від дня народження **Палкіна Ігоря В'ячеславовича**, українського диригента, заслуженого діяча мистецтв України (1959-2022)

- 90 років від дня народження **Скакандія Івана Юлійовича**, художника-живописця. Народився в смт Середнє Ужгородського р-ну (1934-2005)

- 100 років від дня народження **Єне Надя** (угор. Nagy Jenő), закарпатського угорського педагога, публіциста, автора книги про політичні події 1944 р. Народився в с. Чорний Потік Виноградівського р-ну (1924)

30

- 80 років від дня народження **Вовка Юліана Ярославовича**, українського баяніста, композитора, хорового диригента, заслуженого діяча мистецтв України (1944-1996)

- 100 років від дня народження **Ганушевської Ганни Василівни** , поетеси, громадської діячки. Народилася в с. Вільхівці Тячівського р-ну (1919-2008)

31 - День пам'яті преподобної Меланії Римлянки. Щедрий вечір

- 100 років від дня **Миколи Антоновича Максименка**, народного художника України, лауреата Національної премії України імені Т.Г. Шевченка (1924-2016)

- 90 років від дня народження **Крушельницької Марії Тарасівни**, української піаністки, педагога, народної артистки України (1934)

- 85 років від дня народження **Митровки Михайла Миколайовича**, заслуженого працівника культури України. Народився в с. Кибляри Ужгородського р-ну (1939)